

STUDIE OVER DE BRIEF AAN TITUS

Henri L. Rossier

Studie over de brief aan Titus

De gezonde leer

Studie over de brief aan Titus
De gezonde leer

Copyright © OudeSporen
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2020
OudeSporen online uitgeverij

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

'Maar jij, spreek wat de gezonde leer past'.

Titus 2:1

Inhoud

Inleiding.....	9
Titus 1	11
Vers 1-4	11
Vers 5-9	17
Vers 10-16	25
Titus 2	33
Vers 1-3	33
Vers 4 - 8	36
Vers 9-10	40
Vers 11	42
Vers 12-15	46
Titus 3	53
Vers 1-2	53
Vers 4-7	57
Vers 8-11	64
Vers 12-15	69

Inleiding

De brieven aan Timotheüs en Titus ontlenen hun belang aan het algemene nut dat zit in de opdracht van Paulus aan zijn afgezanten en medewerkers. Timotheüs moest waken over de gezonde leer (1 Tim. 1:3-4), Titus over de orde in het huis van God (Tit. 1:5). We willen wijzen op de punten van overeenkomst om dit belangrijke onderwerp te verklaren.

Beide brieven, Titus en 1 Timotheüs, vestigen de aandacht op *de leer of het onderwijs* aan de heiligen en staat tegeover de valse leer en wijst ons op de grondwaarheden van het Christendom. In Titus wijst Paulus op de vruchten van deze waarheden in het praktische leven van de gelovigen, opdat er een goede orde in het huis van God is en haar leden eensgezind zijn.

De ‘gezonde leer’ omvat alle goddelijke beginselen die in de drie hoofdstukken van Titus worden meegedeeld. Wij vinden in het eerste gedeelte (1:1-4) de leer van het Christendom samengevat in de grote lijnen, die er door worden gekenmerkt. In het tweede hoofdstuk (2:11-14) vinden we een overzicht van het Christendom, niet zo zeer in zijn kenmerkende waarheden als wel in zijn praktische verwerkelijking. Haar wandel en gedrag. In het derde hoofdstuk vinden we onderwijs over het werk van God in ons en over de middelen, waarvan Hij zich heeft bediend om ons tot Hem te brengen en ons het heil te verwerven.

Allereerst een opmerking: het is in onze dagen zeer belangrijk om deze grote waarheid vast te houden: De praktijk van het christelijke leven is onscheidbaar van de gezonde leer. In onze dagen beweert men onterecht, dat christenen vrucht voor God kunnen voortbrengen, ondanks ongezonde leer. Hierdoor worden belangrijke waarheden veronachtzaamd. Bovendien ondermijnt men het vertrouwen in de Bijbel, als enige en onfeilbare verzameling van de waarheid. Als men aan het christelijke leven zijn absolute grondslag - wat het geïnspireerde Woord van God toch is - ontnemt, dan

vergeten we dat er geen goede vruchten kunnen worden voortgebracht. Want zonder de boom is er geen vrucht. Als men de gevallen mens in staat acht om buiten de Schrift om, uit zichzelf, vruchten voor God voort te brengen, dan vergeet men, dat een slechte boom nooit goede vruchten voortbrengt.

Als men van het Woord van God uitholt en laat beïnvloeden door dwalingen en vooroordelen, dan vergeet men, dat men de boom beroofd van het sap dat hem voedt, en daardoor niet in staat is voldoende oogst voort te brengen, ja geen enkele oogst.

Het nauwe verband tussen de leer en het praktische leven wordt op iedere bladzij in de Schrift teruggevonden. Psalm 119 toont aan dat het Woord alleen het pad van de rechtvaardige aanwijst en verlicht. Zonder Gods Woord zegt de schrijver *'heb ik als een verloren schaap gedwaald'* (Ps. 119:176). Beide brieven aan Timotheüs staan vol met deze waarheden. In 2 Timotheüs 3:16 zijn het de Goddelijk geïnspireerde schriften die ons onderwijzen en ons leren over de praktische gerechtigheid voor ons hele gedrag.

Titus 2 is voldoende om ons van deze belangrijke waarheid te overtuigen. Hiervoor hoeven we verder geen voorbeelden aan te halen. Laten we er verder nog aan denken, dat zelfs voor een christen, met een volledig vertrouwen in het absolute gezag van het geschreven Woord, zijn praktijk afhangt van de mate waarin hij zich met de Schrift voedt, waar hij mee in contact blijft en waaraan hij zich onderwerpt.

Titus 1

Vers 1-4

De gezonde leer

Deze verzen omvatten het hoofdonderwerp van Titus. Ze vatten in enkele woorden de grote waarheden van het Christendom samen.

De bron van deze zegeningen ligt in God zelf. Hij wordt ons hier op de eerste plaats voorgesteld in Zijn absolute karakter, als God. Daarna als de God, die niet liegen kan. Dan als God, onze Heiland, die zich als zodanig openbaart aan verloren mensen, tenslotte als God de Vader, de God van liefde. Maar alleen in Jezus Christus, onze Heiland, hebben wij de openbaring van alles wat God voor ons is.

Paulus is het instrument van deze openbaring. Hij noemt zich een slaaf van God. Deze titel wordt in de brieven maar een paar keer gebruikt, hier en in Jacobus 1:1. Terwijl de titel slaaf van Christus veel meer voorkomt. Slaaf van God te zijn, veronderstelt een absolute afhankelijkheid, vrees voor Hem in de uitoefening van zijn diensten, de eerbied voor elk Woord uit Zijn mond en het diepe gevoel van onze verantwoordelijkheid. De grote apostel van de heidenen neemt door zijn hoedanigheid als slaaf de nederigste en laagste plaats in. Deze houding was een voorbeeld voor Titus, die juist tot een ereplaats was geroepen. Als Paulus zo'n nederige en afhankelijke plaats innam, hoeveel te meer zijn discipel.

Paulus als slaaf behoorde zichzelf niet toe, God verwacht van zijn slaaf een onvoorwaardelijke gehoorzaamheid, een trouw zijn in het verspreiden van de boodschap die de Meester hem had toevertrouwd. Maar deze ernstige

boodschap is niet afschrikwekkend en ze bevat geen dreiging, want hij die de boodschap uitdraagt is een slaaf van de 'Heiland-God'.

Daarom noemt Paulus zich ook apostel van Jezus Christus. Als God hem de waarheid heeft toevertrouwd, zendt Christus hem uit om haar te verspreiden. Deze opdracht plaatst Paulus in een bijzondere relatie met Christus. Als apostel gezonden door Jezus Christus om aan de wereld de waarheden te brengen, die God van alle eeuwigheid bedoelde. Waarheden die aan mensen werden aangeboden, vóór ze hun deel waren door het werk van Christus. Daarom kan Paulus ook zeggen: 'Christus Jezus, onze Heiland'; de Bewerker van het heil dat altijd deel uitmaakt van de raadsbesluiten van God voor ons. Paulus spreekt over dit heil met een zekerheid dat hij hier deel aan heeft. Hij kan zeggen: Christus is niet alleen de Heiland, maar hij is de mijne, en de Heiland van allen die in Hem geloven: Hij is onze Heiland. We hebben het heil door Jezus Christus verkregen. Hijzelf is slaaf van God geworden om het ons te kunnen geven, en Hij was onze dienstknecht om het op ons toe te passen na het Zelf te hebben volbracht. (Fil. 2:6-8)

Waarin bestaat de dienst van Paulus? Zijn apostelschap heeft niets gemeen met het jodendom. Het is totaal onafhankelijk van de wet. Het is naar het geloof van de uitverkorenen van God.

Hij richt zich niet naar het vlees, niet naar de wil van de mens, maar tot het geloof in tegenstelling tot de wet. Het sluit totaal het joodse beginsel uit van een volk gesteld op voet van een vleselijke afkomst. Deze afkomst was in het begin gevestigd op het geloof van die ene Abraham, terwijl er betrekkingen bleven naar het vlees met het volk wat uit hem geboren werd. Maar dit volk naar het vlees, geroepen om zich aan de wet te onderwerpen, heeft door zijn ongehoorzaamheid alle recht verloren om erkend te worden als het volk van God en zal pas later deze titel ontvangen als wij zijn opgenomen.

Het apostelschap van Paulus richtte zich tot het persoonlijk geloof en niet tot een bevoorrecht volk, voortgekomen uit een aardse afstamming. Zij die dit persoonlijke geloof aannamen, werden uitverkorenen van God. Zij zijn diegenen die Hij van alle eeuwigheid op het oog had, om Hem toe te behoren. Zij zijn gered door het geloof, en verenigd tot een hemels volk.

Deze beide zaken, het *geloof* en de *uitverkiezing*, kenmerken het Christendom. Dit vinden we niet in het jodendom. Want beide zaken hangen uitsluitend af van de genade en niet van de wet.

Het tweede onderwerp van Paulus was '*de kennis van de waarheid die naar de godsvrucht is*'. Dat was de gehele waarheid, die hij te kennen geeft en niets minder dan dat. Zij is de volledige openbaring van wat:

- God is (Zijn Natuur);
- God zegt (Zijn Woord);
- Hij denkt (Zijn Geest).

Met andere woorden de openbaring van Vader, Zoon en Heilige Geest. Wat God is, dat openbaart Christus ons, in wie al de volheid van de Godheid lichamelijk woont (Kol. 2:9). In Christus kennen wij God als Degene die licht en liefde is.

De waarheid, dat wat God zegt, is Zijn Woord. '*Uw woord is waarheid*' (Joh. 17:17) Dit woord is ons door Christus gebracht. Hij is dus tegelijkertijd en wat God *is* en wat God *zegt*. In het evangelie naar Johannes bijvoorbeeld, waar Hij wordt voorgesteld als '*de Zoon van God*' zegt Hij voortdurend: '*Ik ben...*'. Als de joden hem vragen: 'Wie bent u?' antwoordt Hij; '*Geheel wat ik ook tot u spreek*' (Joh. 8:25). De absolute vereenzelviging in Christus van de beide kanten van de waarheid; wat God is en wat God zegt; Zijn Natuur en Zijn Woord, wordt ons in deze zin voorgesteld. In Christus (in Zoon) heeft God tot ons gesproken. Tegenover de fragmentarische wijze waarop Hij vroeger door de profeten had gesproken (Heb. 1:1) toen Hij maar gedeeltelijk de waarheid aan hen voorstelde. Terwijl God nu in Christus, die het Woord is, de waarheid in haar geheel voorstelt. Het Christendom is de hoogste en volledigste uitdrukking van de waarheid, omdat de waarheid er spreekt 'in de Zoon'. Zij is door Hem gekomen, niet door Mozes, omdat ze is gekomen in een Persoon, die de waarheid zelf is zoals het Woord ons die openbaart.

1. De waarheid

Tenslotte is de waarheid de gedachte van God over alle dingen. Deze gedachte is in Christus en de geest geeft er getuigenis van want 'de Geest is de waarheid' (1 Joh. 5:6). Hij geeft getuigenis, dat het eeuwige leven in Christus in ons is en ons is gegeven door Zijn offer.

De waarheid vindt dus haar volmaakte uitdrukking in Christus, want Hij is zelf de waarheid: '*Ik ben de waarheid*' (Joh 14:6). Onder de wet heeft God niet al zijn gedachten geopenbaard, over wat dan ook. Hij deed zich niet kennen als de God van liefde. De hoogste openbaring die God gaf over zichzelf onder de wet werd vergezeld door de verkondiging van Zijn barmhartigheid (Ex. 34:6). Onder de wet openbaarde God evenmin dat de mens verloren is, want de wet veronderstelde de mogelijkheid voor de mens, om het leven te verkrijgen door te gehoorzamen aan de bevelen van God. Evenmin openbaarde de Heer Zijn gedachte over de wereld, want onder de wet werd de wereld nog niet voorgesteld als uiteindelijk onderworpen aan satan en veroordeeld. Noch over de hemel, want voor de mens, als zondaar, was de hemel gesloten en de wet kon hem alleen maar aardse zegening beloven.

God zelf werd ook niet onder de wet geopenbaard en bleef in diepe duisternis verborgen achter de voorhang. Onder de wet was geen sprake van een offer dat de zonde kon wegnemen en de zondaar eens voor altijd kon verzoenen met God.

Kortom de kennis van de waarheid was onbekend onder de wet, behalve op een gedeeltelijke manier. In haar volheid behoort deze kennis uitsluitend tot het christendom.

2. De godsvrucht

Deze kennis van de waarheid is naar de godsvrucht. De godsvrucht is het handhaven van de betrekking tussen God en onze ziel, een handhaving gebaseerd op de kennis van de waarheid. De verborgenheid van de godsvrucht in 1 Timotheüs 3:16 is niets anders; dat is het geheim, waardoor de godsvrucht wordt voortgebracht waardoor de ziel van haar betrekking

met God kan genieten en erin wordt gehandhaafd. De waarheid is geheel samengevat in een Persoon, Jezus, God geopenbaard in het vlees. Hij alleen heeft ons God doen kennen en brengt ons met Hem in betrekking. Daarom *'is de verborgenheid van de godsvrucht groot'* en laat zich samenvatten in de kennis van Christus alleen: God geopenbaard in het vlees.

Als de kennis van de waarheid geen godsvrucht tot gevolg heeft, zou ze de mens naar het eeuwig verderf brengen, want dan zou ze hem nooit in relatie met God brengen. In plaats van de waarheid te bezitten naar de godsvrucht, kan men ze *'bezitten terwijl men in ongerechtigheid leeft'* (Rom. 1:18) en de mens, die haar zo bezit, zal het voorwerp worden van de toorn van God in plaats van het voorwerp te zijn van zijn gunst.

3. De hoop

Het apostelschap dat aan Paulus was toevertrouwd had tot grondslag: *'de hoop van het eeuwige leven'*. Deze hoop is een zekerheid, het heeft niets vaags of onzegers zoals de menselijke hoop, want zij hoort tot het geloof. Het eeuwige leven was beloofd door God zelf, voor de tijden van de eeuwen waren begonnen. Hoe zou God kunnen liegen tegen zijn eigen belofte van eeuwigheid af? Hij heeft gezegd: *'Ik ben God en niemand anders. Ik ben God, en er is er geen als Ik, Die vanaf het begin verkondigt wat het einde zal zijn, van oudsher de dingen die nog niet plaatsgevonden hebben; Die zegt: Mijn raadsbesluit houdt stand en Ik zal al Mijn welbehagen doen'* (Jes. 46:9-10).

De 'uitverkorenen van God' bezitten nu al dit leven, door het geloof in een gestorven Christus (Joh. 6:54). Hij is de waarachtige God en het eeuwige leven. Wie in hem gelooft heeft dit leven, niet het vergankelijke menselijke leven, maar een geestelijk leven zonder eind, het leven van God zelf, een leven dat in staat is God te kennen, van Hem te genieten, gemeenschap met Hem te hebben, gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. Dat is het eeuwige leven.

Zolang de christen op aarde zal zijn, zal het genot van dit leven onvolmaakt zijn, maar spoedig zullen wij dit leven in volmaaktheid genieten in de hemelse heerlijkheid. Wanneer we Hem zullen zien, Hij die ons leven is, en

wij zullen dan Hem gelijk zijn. Dan zullen wij kennen zoals wij gekend zijn, als wij onuitsprekelijk zullen genieten van een volmaakte ononderbroken gemeenschap met Hem, het Voorwerp van onze hoop.

Dat is de christelijke leer, het wezen van het Christendom. Wij kunnen uitroepen met de apostel: *'O diepte van rijkdom, zowel van de wijsheid als van de kennis van God'* (Rom. 11:33) Oneindige rijkdom, wat een Voorwerp geeft het Christendom ons, wat een zekerheid! Wat een genot voor het dagelijks leven, goedheid en vrede in onze dagelijkse betrekkingen met God. Wat een eindeloze vreugde om in Zijn gemeenschap te leven. Wat een zekerheid voor de toekomst. Is er een kennis te vergelijken met die, welke het evangelie ons brengt?

4. Op Zijn eigen tijd

'Maar op Zijn eigen tijd heeft Hij Zijn Woord geopenbaard' In tegenstelling tot 'de tijden van de eeuwen' is er een eigen tijd: 'Zijn tijd'. In deze tijd leven wij. In deze tijd heeft God een volk zijn raadsbesluiten geopenbaard. Deze 'Zijn tijd' heeft God tevoren vastgesteld, die is nu verschenen en Hij heeft die ingewijd door één enkel feit in de geschiedenis waarvan de waarde evenmin een einde heeft als de eeuwigheid zelf: het kruis van Christus en Zijn opstanding uit de doden. Daar is het raadsbesluit van God voor ons volledig geopenbaard, de Voorhang, die ons van God scheidde is gescheurd, de toegang tot Hem is geopend in het volle licht. Onze relatie met Hem, als onze Vader is voor altijd gevestigd, de erfenis, ons deel met Christus in de heerlijkheid, en dat alles door Hem en tot Hem.

Eerder is zoiets niet aangekondigd of gekend. Het Woord van God, die niet liegen kan, is nu geopenbaard. De eeuwige gedachten van God bestonden tot op dat ogenblik in de verborgenheid van Zijn raadsbesluiten, nu worden ze gekend, en de prediking van dit Woord is aan Paulus toevertrouwd. Wat een onmetelijk belang had zijn apostelschap! Vanaf dat ogenblik is het Woord van de waarheid volledig (Kol. 1:25). Zijn prediking was een bevel en wij weten hoe de apostel heeft gehoorzaamd. Maar dit gebod had geen enkele gelijkenis met de wet, want niet de Heer, de God van de Sinai, maar God de

Heiland openbaarde zich te rechter tijd in het Woord waarvan de prediking aan Paulus was toevertrouwd.

Paulus schrijft aan Titus, zijn 'echt kind' (vs. 4). Hij was verwekt naar het gemeenschappelijk geloof en had de waarheid aangenomen op dezelfde manier, als zijn geestelijk vader, door het geloof. Daarom was het gemeenschappelijk voor Paulus en voor Titus (voor de jood en voor de heiden), maar Paulus was het instrument geweest om het aan Titus mee te delen. God de Vader en Christus Jezus onze Heiland, de goddelijke liefde en de goddelijke genade verenigen zich om Titus een gelukkige boodschap over te brengen van genade en vrede als tegenwoordige zegeningen, die zijn deel waren zowel als van Paulus, die dezelfde Heer had als zijn discipel.

Vers 5-9

De grondslagen van het Christendom zijn:

1. Het geloof van de uitverkorenen;
2. De waarheid naar de godsvrucht;
3. Het eeuwige leven;
4. Het Woord van God;
5. De prediking, vanuit uit het Woord van God.

Al deze onderwerpen vormen samen '*de gezonde leer*'. De verzen 5-9 spreken over de goede orde in de gemeente, maar van goede orde kan geen sprake zijn, zonder de gezonde leer en het onderwijs dat haar voorstelt. Dat hebben we in het begin ook opgemerkt.

Dit onderwijs is toevertrouwd, aan wie God een bijzondere verantwoordelijkheid heeft gegeven in de Gemeente: aan Titus zelf (2:1); aan de oudsten (1:9); aan de jonge mannen (2:7). Het onderwerp heeft zijn

volmaakte voorbeeld in het onderwijs van de genade die in Jezus verschenen is (2:12).

De dienst die Titus was toevertrouwd bestond in het vestigen, regelen en handhaven van de goede orde in de gemeente van God op Kreta, terwijl de bediening die aan Timotheüs was toevertrouwd in Efeze, bestond uit het waken over de leer op een bijzondere manier, zodat deze niet vervalst werd. De bediening van Paulus was oneindig veel groter dan die van zijn afgevaardigden; hij had het rentmeesterschap over de verborgenheden van Christus in deze wereld (Ef. 1:9; 3:2-9; 1 Kor. 9:17) 'De verborgenheid van Christus - die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt, zoals zij nu in de Geest geopenbaard is aan zijn heilige apostelen en profeten' (Ef. 3:5).

Deze verborgenheid was de eenheid in één lichaam van de Gemeente, met Christus. Paulus moest aan de Gemeente haar plaats en roeping bekend maken. Het beheer van deze verborgenheid was verbonden met een onophoudelijke arbeid en een voortdurende waakzaamheid, want de apostel wenste de Bruid aan Christus voor te stellen als een 'reine maagd'.

Wat Titus betreft, ging het eerder, maar niet uitsluitend, om het handhaven van de uitwendige orde in de persoonlijke betrekkingen van de Christenen onder elkaar. Er moesten veel dingen geregeld worden, zoals onder andere het aanstellen van oudsten.

De kwestie van de oudsten, zo vaak naar voren gebracht door hen die de geestelijkheid in de protestantse kerken verdedigen, lijkt geregeld, tenminste voor wie onderworpen is aan de schrift, door het licht van het Woord, zodat het niet nodig is het opnieuw uitvoerig uiteen te zetten.

Daarom slechts enkele woorden hierover. Oudsten (of bisschop of opziener) worden zorgvuldig onderscheiden van de Gaven van de Geest of de gaven door de verheerlijkte Christus gegeven aan zijn Gemeente. De vereenzelviging van deze gaven met de ambten van bisschop (of opziener) en met diakenen (of dienaren) is een bewijs van het verval van de Gemeente en heeft de Gemeente gekenmerkt spoedig na het verlaten van de eerste liefde.

Oudsten en diakenen zijn *plaatselijke* ambten (d.w.z. ze gaan niet buiten de grenzen van een plaatselijke gemeente). Deze werden aangesteld in de gemeente door de apostel zelf of daarvoor speciaal aangestelde personen. Er kunnen meer afgezanten geweest zijn, maar slechts twee van hen: Timotheüs en Titus worden in de brieven genoemd als gezonden door Paulus. We kunnen dus alleen erkennen hen, die in het Woord genoemd worden. In onze brief is Titus dus daartoe gemachtigd. Hiermee is duidelijk hoe oudsten in een gemeente werden aangesteld, nl. door een apostel of door zijn afgezant.

Deze officiële aanstelling door een apostel of zijn afgezant ontbreekt dus tegenwoordig ¹. De huidige aanwezigheid van dus 'officieel' door de kerk aangestelde oudsten is een even duidelijk bewijs van het verval van de Gemeente, want hun aanstelling heeft geen basis in de Schrift. Waar is, op het ogenblik, het gezag om ze aan te stellen? Ongetwijfeld, de Heer werkt in de harten van de zijnen, daar waar ze zijn vergaderd naar zijn Woord, om te beantwoorden aan de behoefte van toezicht, die bestaat in het midden van de Gemeente, maar elke aanstelling of wijding van oudsten, op een andere manier dan in het Woord, is in tegenspraak met de gedachte van de Geest van God. De Christenen, die aan het Woord onderworpen zijn, houden zich daar strikt aan in elke zaak.

De gaven en de plaatselijke ambten kunnen bij dezelfde persoon aanwezig zijn, maar worden in de schrift nooit verward. Alle oudsten moesten de kudde weiden, maar er waren oudsten, die niet in het woord dienden. Behalve het waken over de kudde en er zorg voor te dragen, moesten de oudsten in staat zijn te onderwijzen, het Woord vast te houden naar de leer, naar dat Woord vermanen en tegensprekers de mond stoppen, maar arbeiden in het Woord en in de leer was niet noodzakelijk in hun dienst, in feite was dat hun ambt niet. Zie 1 Timotheüs 5:17 waar gezegd wordt: *'vooral zij die arbeiden in woord en leer'*.

In vers 6-9 vinden we de vereiste kenmerken voor de oudsten, zodat Titus ze kon aanstellen. Allereerst vinden we de uiterlijke kenmerken, omdat deze door allen kunnen worden gezien. Ze worden openbaar bij de oudste

1 Wat niet wil zeggen dat er nu niet informele oudsten kunnen zijn

in het gedrag van zijn huis en in zijn familielevens. In dat opzicht moest de oudste onberispelijk zijn. Hoe zou hij anderen kunnen berispen, als hijzelf die verwijten verdiende? Hij moest getrouwd zijn, maar mocht geen 2 vrouwen hebben, iets wat niet is naar de goddelijke orde, vastgesteld bij de schepping, maar wat een gewone zaak was onder de heidenen en de joden, die een vrouw wegzonden die hen niet beviel om een andere te nemen.

De oudste moest zijn eigen familie besturen naar Gods gedachten (om oudste te zijn, moest hij dus noodzakelijk kinderen hebben). Indien hij die niet had, hoe kon hij dan het bestuur over de Gemeente van God uitoefenen? Zijn kinderen moesten gelovigen zijn. Zijn kinderen moesten niet van losbandigheid te beschuldigen zijn, d.w.z. het loslaten gaan van het eigen Ik en wangedrag. Zo waren de zonen van Eli, zij waren een valstrik voor hun vader, die niet streng tegen hen was geweest en had ze meer geëerd dan de Heer. Hun losbandigheden hadden ook een vreselijk oordeel gebracht over hun vader. En zorgden ervoor dat de Israëlieten het offer voor de Heer gingen minachten.

De kinderen van de oudste moesten niet weerspanning zijn door het gezag van hun vader over hen niet te erkennen. Aan deze kenmerken kon de wereld zien, dat de orde naar Gods gedachte gehandhaafd werd in het gezin van de oudste.

Vers 7 stelt de oudste zelf voor in zijn innerlijke persoonlijke kenmerken, onstraffelijk in zijn gezinsleven, moest hij het ook zijn als rentmeester van God. Hij legt geen verantwoording af, niet aan de apostel, die zijn aanstelling had bevolen, of aan Titus, die hem had aangesteld, maar aan God die Hem het bestuur over Zijn huis had toevertrouwd. Wij vinden hier dus drie niveaus in het bestuur, eerst de apostel aan Titus zijn afgevaardigde, dan de oudste, maar ieder had zijn verantwoordelijkheid ten opzichte God alleen. Hoe belangrijk is dat om te onthouden! Wat voor taak God ons ook toevertrouwd, voor Hem moeten wij deze getrouw doen.

De bedieningen zijn zeer verschillend; een oudste kon geen aanspraak maken op die van Titus, of Titus op die van de apostel. Als men dat deed, zou men het bewijs gegeven hebben van een schuldige verwaandheid

en onafhankelijkheid, die een volledige wanorde zou veroorzaken in deze verschillende bedieningen, maar het bleef niet minder waar, dat de verantwoordelijkheid van een ieder – hier van de oudste – volledig was en in niets verminderd voor God, omdat hij zich in een ondergeschikte positie bevond. Hier was deze bediening ongetwijfeld uiterlijk, maar niets is onbelangrijk, als het over het huis van God gaat.

Over de persoonlijke kenmerken noodzakelijk voor de oudste, geeft de apostel 5 negatieve kenmerken.

1. Niet onstraffelijk, de aanwezigheid van dit eerste kenmerk komt helaas maar al te vaak voor bij de kinderen van God. Men slaagt er nooit in zekere personen op hun eigen mening te laten terugkomen. Dit gebrek verbergt veel zelfvoldoening, hardnekkigheid en in de grond veel egoïsme en trots met een grote eigen wil, die zich niet wil onderwerpen aan de gedachten van anderen, vergetend wat Gods Woord zegt: *'weest elkaar onderdanig in de vreze van Christus'*. Dit gebrek maakt een christen ongeschikt om een opziener te zijn, d.w.z. het huis van God wijs te besturen; die komt dan ook in de allereerste plaats voor in de lijst van wat de oudste ongeschikt maakt. Om leiding te kunnen geven moet je ook leiding durven te ontvangen, ongeacht de zender. Een goede bediening gaat niet zonder afstand doen van jezelf.
2. Niet opvliegend, als iemand niet in staat is zichzelf in alle wijsheid en rust te besturen, hoe zou hij anderen dan kunnen besturen?
3. Geen drinker, het gaat hier niet over een alcoholist, van wie geschreven staat dat *'hij het koninkrijk van God niet beërven zal'*, maar over een gewoonte van onmatigheid, gebrek aan zelfbeheersing, die verbonden is met toorn en er ook vaak de oorzaak van is;
4. Geen vechter of ruziezoeker, wat vaak een gevolg van is van het vorige.
5. Niet op schandelijke winst uit. De schande zit hem hier niet in de liefde tot het geld, een begeerte die afgekeurd wordt, maar in de liefde tot winst, waarheen de liefde tot het geld leidt, maar het hoeft hier niet alleen om geldelijke winst te gaan. Dit gegeven wordt met

recht schandelijk genoemd, omdat heilige diensten, die alleen maar belangeloze toewijding voor het huis van God tot beweegreden zouden moeten hebben, gebruikt worden om de gemeente te verrijken. In 1 Timotheüs 3:8 wordt ook van diakenen of dienaars gezegd *'niet aan wijn verslaafd, niet op schandelijke winst uit'* en over de oudsten in 1 Petrus 5:2 *'houd toezicht, niet gedwongen maar vrijwillig, in overeenstemming met God, ook niet om schandelijke winst, maar bereidwillig'*. Het was schandelijk om de bediening van opziener uit te voeren enkel met het oog erop voordeel ervan te behalen. Het geld liefhebben om het geld is al een verschrikkelijke valstrik en maakt iemand begerig om uit elke hand en van elke oorsprong geld te ontvangen.

In vers 8 staan 7 positieve kenmerken van de oudste. In 1 Timotheüs 3:2-4 staan 14 kenmerken die vereist worden van de oudsten, vermengd met negatieve kenmerken. Zo lijkt de lijst daar completer dan hier ($2 \times 7 =$ dubbel volmaakt om zo te zeggen). Het getal 7 speelt een grote rol in het Woord van God, vanuit een zedelijk oogpunt en zelfs in de zuiver uitwendige opbouw van de Heilige schrift. Zeven is het getal van de volmaaktheid, de volheid met betrekking tot de Goddelijke bediening. In 1 Timotheüs wordt de waardigheid van de dienst van de oudsten verhoogd door het getal 14 t.o.v. de dienst van de diakenen en diaconessen, die slechts het getal 7 bevatten.

Nu de 7 positieve kenmerken:

1. Gastvrij. Gastvrijheid gaat nooit samen met winst, begeerte en gierigheid. In Hebr. 13:2 wordt deze gastvrijheid aanbevolen aan alle heiligen, omdat ze vroeger tot gevolg heeft gehad, dat met goddelijke boodschappers, dragers van bijzondere zegeningen heeft geherbergd. Hier moet de opziener niet zijn gemak zoeken, niet vrezen om zijn gewoonten in de war te brengen. Zijn huis moet open staan voor allen; hij moet vriendelijk zijn in die kleine kring, die het voorbeeld is van het grote terrein van het huis van God dat de oudste plaatselijk bestuurt;
2. Een liefhebber van het goede. Dat is meer dan 'het kwade haten'. In het laatste geval houdt het kwaad de gedachten bezig met het doel

zich ervan af te zonderen, in het eerste geval is dat het goede, dat hem bezig houdt, om ervan te genieten. Het onmiddellijk gevolg is, dat men gemeenschap met hen heeft;

3. Ingetogen, de ingetogen man is bedachtzaam, bezadigd, tevreden;
4. Rechtvaardig, hij gaat niet af op een eerste indruk en op een eerste aandoening. Hij kan omstandigheden, waarin anderen zich bevinden, rechtvaardig afwegen;
5. Heilig. Heilig zijn betekent heilig in zijn gedrag en aangenaam voor God in zijn wegen; een leven leiden, waarvan God het middelpunt is;
6. Matig, als men matig is dan hebben de hartstochten van het vlees geen gelegenheid zich te openbaren en de natuurlijke begeerten worden onderdrukt;
7. Vasthoudend aan het naar de leer betrouwbare woord. Het was de plicht van de oudste om sterk aan het woord gehecht te zijn en dat te handhaven. Het was het betrouwbare woord, naar het onderwijs van de apostelen.

Het is het woord, dat niet teleurstelt, waarop men absoluut kan vertrouwen, omdat dit het Woord is van de getrouwe God. Maar de oudste verkondigt niet zijn eigen leer. Want hij was zelf onderwezen in de leer aan de apostelen toevertrouwd. Hij moest de gezonde woorden meedelen die zij hadden gesproken en deze woorden waren niets anders dan de 'Schriften, voordat ze geschreven waren'. De woorden in de mond gelegd van de apostelen, moest de oudste ook vasthouden. Deze leer was dus alleen maar de volle zekerheid van het Woord, omdat die daarin opgenomen was. Het Woord en het onderwijs dat het voorstelde, die moest men vasthouden. Die gehechtheid aan het woord stelde de ouderling in staat, zowel te vermanen (de getrouwen) met die gezonde leer, als de tegensprekers te weerleggen (zij die zich tegen de leer verzetten).

De verkregen geschiktheid door de liefde tot het Woord van God was iets noodzakelijks voor de oudsten. Als het ging om de orde te handhaven in het

huis van God, waren de zedelijke hoedanigheden en het persoonlijk gedrag niet voldoende. Als deze ontbraken, was er geen enkel zedelijk gezag voor de bediening, maar geen enkele dienst is mogelijk als ze niet het Woord tot grondslag en regel heeft.

Deze dingen werden niet vereist voor diakenen (1 Tim. 3:8-10), behalve dat zij *'de verborgenheid van het geloof moesten vasthouden in een rein geweten'*. In datzelfde hoofdstuk vinden we twee verborgenheden niet geopenbaard die tot het geloof behoren. Voor de eenvoudige dienst van een diaken moest men dus vertrouwd zijn met de grote lijnen van het Woord, lijnen die het geweten moesten hebben bereikt om erin bewaard te worden. Dat gaf een bijzondere geur aan de nederige dienst, zoals de tafels te dienen (Hand. 6:2), maar dat bereide de diaken voor om *'vol genade en kracht te zijn'* zoals Stefanus, toen hij geroepen werd om een openbaar getuigenis te geven voor de wereld.

De verantwoordelijkheid van een oudste is veel groter dan die van de diaken of dienaar, die overigens niet in Titus besproken worden. Dit is een goed verklaarbare omstandigheid, omdat de Gemeente de diakenen koos, alleen daarna aangesteld door de apostelen voor een bijzondere dienst (Hand. 6:3-5). Om opziener te zijn of om orde te handhaven, moet men dikwijls kunnen vermanen of de tegensprekers weerleggen.

De grondslag van de vermaning zelf is de gezonde leer, en wij hebben hier de gelegenheid om te zien, wat in het begin is opgemerkt, dat de praktische heiligheid en een rechtvaardige en heilige wandel onscheidbaar zijn van de gezonde leer. Wat de mensen er ook van mogen denken, zonder die gezonde leer kan dit niet bestaan. Door de leer kunnen de tegensprekers weerlegd worden en verhinderd worden de gemeente te besmetten door tegenstand tegen de waarheid.

Men ziet dus hoeveel belang wordt gehecht aan het ambt van opziener, zelfs als het werkgebied beperkt is tot de plaatselijke gemeente. Deze dienst moet dus worden aangepast aan de plaatselijke omstandigheden van de gemeente waar ze wordt uitgeoefend. Zo was het in de gemeente van Kreta. Daarom

waren de vereiste kenmerken voor de oudsten dan ook niet gelijk, toen het ging om de gemeente te Efeze in 1 Timotheüs.

De oudsten waren geen gaven van de Heilige Geest, gekenmerkt door een algemene werking, maar hun gewone werking was praktisch het gevolg van een heilig godvrezend, toegewijd leven, vasthoudend aan het Woord. Toch sloot het ambt van oudste evenmin de gave uit, als het ambt van diaken. Dat zien we in de bijzondere prediking van Stefanus in Handelingen 7. Dat vinden we ook in 1 Timotheüs 5:17. In die tekst leest men dat niet alle oudsten werkten 'in het Woord en de leer'. Hun arbeid op dit terrein wordt aangegeven als een uitstekende uitzondering en dubbele eer waard, wat de hulp betreft, van welke aard die ook was, die hun gegeven moest worden.

Vers 10-16

Vers 10 en 11 beschrijven de tegensprekers van vers 9. Zij waren een plaag voor de gemeenten van Kreta. Deze tegensprekers hebben 3 kenmerken:

1. *Weerspannig*; ze dulden geen gezag boven zich, zij verzetten zich ertegen en verheffen zich tegen elk toezicht door God aangesteld om de orde in Zijn huis te handhaven;
2. *Zwetsers* (ijdele praters); een zekere welbespraaktheid is dikwijls voldoende, zij bedekt en verbergt de geestelijke en zedelijke leegheid van deze mannen, om onwetende of lichtzinnige of wereldsgezinde christenen aan te trekken, die niet in staat zijn uit dit feit het doel van deze zwetsers te onderscheiden;
3. *Bedriegers* (verleiders); In werkelijkheid zijn het instrumenten van satan om het werk van God te ruïneren. Deze boze werkers kwamen vooral uit hen die uit de besnijdenis zijn. Niets verleid de godsdienstige wereld meer, dan een wettisch systeem gegrond op de geschiktheid van de mens om het goede te doen. De leer van de absolute ongeschiktheid van de zondige mens kan zulke tegenstanders niet aanstaan.

Men moet ze de mond stoppen, niet toelaten dat zij de leer van de genade en van het geloof in de gemeente aanvallen en verwoesten. Hun werk keert hele huizen om, men weet niet hoe het gezag van het hoofd van de familie gevaarlijk is, als hij zichzelf laat meeslepen en toegeeft aan de valse leraars en verleiders, in plaats van ze tegen te staan. Men heeft hele families de gezonde leer van de Gemeente van God zien verlaten, om terug te keren tot het wettisch onderricht en op die manier nieuwe werkers voor het verval te worden in plaats van bij te dragen tot de opbouw van het lichaam van Christus.

Deze lieden leren een leer die niet past en tegenover de gezonde leer van de oudsten en die van Titus zelf staat. Titus wordt vermaand, in hoofdstuk 2:1, te spreken wat met de gezonde leer in overeenstemming is. *‘Wat de gezonde leer past’*. Wat niet *‘past’* schaadt de zedelijke gezondheid van de christenen en keert ze af van Christus en van de waarheid. Maar ze hadden een beweegreden: zij leerden ter wille van een oneerlijke winst. Daarom was het zo nodig oudsten over hun aan te stellen naar Gods gedachte gekozen die niet op oneerlijke winst uit waren. Deze mensen wisten, dat hun vervalste koopwaar naar de smaak van velen zou zijn; zij zouden er voordeel voor zichzelf aan overhouden, van welke kant het geld dat zij begeerden ook kwam. Op eenzelfde manier zou Abraham een oneerlijke winst hebben gemaakt, als hij de gaven van de koning van Sodom had aangenomen. Petrus ook als hij het geld van Simon de tovenaer had aangenomen.

Deze praatjesmakers, waaronder leden van het Joodse volk, waren Kretenzer van oorsprong. Ook de Kretenzen hadden hun profeten, dichters en filosofen die in hun werken een diepe afkeer toonden van hun medeburgers. Dat overkomt gewoonlijk in de wereld, aan moralisten², die zeggen de mensen te kennen. Zij hebben per slot van rekening heel weinig achting voor hen, maar gaan zover door dat zij zichzelf verachten omdat ze nooit voor God hebben gestaan, om als Job te zeggen: *‘Ik veracht mijzelf’*.

2 Redactie: Een moralist ziet sommige dingen als zonder meer goed of kwaad. Zulke strikte regels over de juiste moraal kunnen louter theoretisch zijn.

Epimenides³, filosoof en staatsman, hun eigen profeet, die in het enige deel dat behoudens vergissing van hem overgebleven is, beoordeelde zo 600 jaar v.C. zijn medeburgers. *‘Kretenzen zijn altijd leugenaars, kwade beesten, luie buiken.’* De leugen, beestachtige boosheid en vraatzucht, eetlust die zich wil voldoen zonder arbeid en zonder moeite, dat was het portret van de Kretenzen; dat zijn ze misschien nog. *‘Dit getuigenis is waar’*, zegt Paulus. Wat het oordeel over zijn medeburgers betreft had deze man naar Gods gedachten gesproken; ‘hij bezat de waarheid’ (Rom. 1:18). Hij was een getuige, door God erkend, van het bederf van de Kretenzen.

Wat moest Titus met deze mensen doen? *‘Stel hen daarom scherp aan de kaak’*. Ditzelfde Griekse woord vinden we in 2 Korinthiërs 13:10, waar Paulus erover spreekt niet ‘streng te willen handelen, volgens gezag dat de Heer hem heeft gegeven om op te bouwen en niet om af te breken’. Het gaat er om streng te zijn tegen de verleiders, met gezag. Een dienst die niet aan de oudsten was toevertrouwd, maar aan Titus. Hij was aangewezen door Paulus die zelf dit gezag regelrecht van de Heer had ontvangen. Paulus had dit meer dan eens gedaan, zelfs ten opzichte van Petrus, een apostel net als hij, toen het geloof en de gezonde leer in gevaar was. Maar zelfs de berisping tot deze weerspannige zwetsers en verleiders had liefde als beweegreden. Zijn doel was niet deze lastige en gevaarlijke mensen te verwerpen, maar ze ertoe te brengen om gezond te worden in het geloof. Deze geestelijke machtsontplooiing was nodig om hun de waarheden door het geloof aangenomen te laten erkennen. Dat is hier als in veel andere plaatsen, de juiste betekenis van het woord geloof; terwijl het meerdere malen gebruikt wordt, zoals in Titus 1:1 om de toestand van het hart aan te geven. Natuurlijk wordt dit gezag uitgeoefend door het gebruik van het Woord, in de kracht van de Geest.

Vers 14 - *‘zich niet afgeven met Joodse fabels en geboden van mensen’*.

3 Redactie: Epimenides leefde rond 600 voor Christus in Knossos, er is een lang gedicht overgeleverd met de naam Cretica (Oudgrieks: Κρητικά), wat ongeveer te vertalen is als Over Kreta, en waarin hij zijn eilandgenoten niet spaart.

Fabels worden ook genoemd in 1 Timotheüs 1:4 waar ze worden onderscheiden van *'eindelozes geslachtsregisters'*, terwijl ze er in die tekst mee verbonden zijn. Deze geslachtsregisters hebben niet, zoals men zou veronderstellen, enig verband met de geslachtsregisters uit het oude testament, en zijn de vermenging met het Christendom van spiritistische en filosofische beschouwingen, daarna aangenomen door het heidendom tot zijn verval. De Joodse fabels van 1 Timotheüs 4:7 dat zij de ongoddelijke *'oude-vrouwenfabels'* zijn het voortbrengsel van oosterse verbeelding, die zich bezig houdt met de schriften en die onder voorwendsel de waarheid te versieren, ze ontsiert en zelfs vernietigt. Petrus in 1 Petrus 1:16 noemt ze *'vernuftig verzonnen fabels'*⁴.

Joodse fabels worden in onze tekst onderscheiden van *'geboden van mensen'* alhoewel zowel de een als de ander voortkomen van hen *'die uit de besnijdenis zijn'*. De geboden die hier genoemd worden zijn niet de geboden van de Wet, die door God gegeven waren, maar wettische voorschriften door mensen uitgevonden en overgegaan in overlevering, die veel voorkomen in het jodendom. Men komt ze in de evangeliën tegen zoals bijv. het wassen van bekers en schotels en *'veel andere dingen'* (Marc. 7). Door die dingen keerden zulke mensen zich af van de waarheid. Zij stonden totaal tegenover het apostelschap van Paulus, gegrond op de kennis van de waarheid.

Vers 15. *'Voor de reinen is alles rein'*. De gelovige is rein, niet in zichzelf, maar voor God, door het werk van Christus en onder de werking van de Heilige Geest (1 Kor. 6:11). Als zodanig kan hij niet besmet worden door verontreiniging en da was juist wat deze Joodsgezinden ontkenen door hun

4 De eindelozes geslachtsregisters zijn fabelachtige voorstellingen over oorsprong en uitvloeiing van de geestelijke wezens. Ze zijn het product van Joods bijgeloof verbonden met de heidense filosofie. De 'Kabbalah' of Joodse overlevering over de uitlegging van het oude testament bevat veel fabelachtige bevestigingen wat deze 'uitvloeiingen' betreft. Er zijn volgende de Kabbalah 10 sephiroth of emanaties van God komende. Ze schijnen de Eons (eeuwigheden) van de Gnostieken (aanhangers van gnostische christelijke sekten uit de eerste 2 eeuwen) te hebben ingegeven. Op deze theorie werd een systeem van magie geënt vooral bestaand in het gebruik van woorden van de Schrift om bovennatuurlijke gevolgen te veroorzaken.

'geboden van mensen' terwijl het Woord van God de nieuwe mens zegt te wandelen in de voetstappen van Jezus. De Heer kon nooit besmet worden door de melaatsheid, noch door enig andere bevlekking. Een zondares, een overspeelster, konden door Hem gereinigd worden, nooit kon Hij door hun besmet worden. Daarentegen *'de besmetten en ongelovigen'* worden niet beïnvloed door geen enkele reinheid, want *'zowel hun verstand als hun geweten zijn besmet'*.

In vers 16 wordt het karakter van deze bezoedelde mensen beschreven. *'Zij belijden God te kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken (hun werken zijn in tegenstelling tot hun belijdenis), daar zij verfoeilijk en ongehoorzaam zijn en voor alle goed werk ongeschikt.'* Onze werken tonen aan of wij God kennen, zoals wij belijden. Als onze werken slecht zijn, is deze vraag opgelost. Van deze mensen kon men geen goed werk verwachten. Zij zijn verfoeilijk en ongehoorzaam, verdoemde verworpingen, totaal door God verworpen in dit opzicht.

Nu willen we de goede werken beschouwen. Ze worden zes keer in Titus genoemd (2:1, 7, 14; 3:1, 8, 14).

Een leer, die niet leidt tot goede werken is niet *'de gezonde leer'* en dit punt moeten we goed vasthouden. Er bestaat geen praktische werkzaamheid, die aangenaam is voor God, als ze niet *'de gezonde leer van het Woord'* als basis heeft. 1 Timotheüs spreekt over het handhaven van de gezonde leer in het huis van God, spreekt even vaak over goede werken (2:10; 3:1; 5:10, 25; 6:18).

In een voorname tekst 2 Timotheüs 2:21 is *'reinigen van deze [vaten]'* zich onttrekken van het kwaad in het huis van God, gelijk aan *'bruikbaar zijn voor de Meester'*. Deze waarheid wordt weinig begrepen door de geliefde kinderen van God. Zij spreken bij alle gelegenheden over goede werken, zonder ooit gedaan te hebben wat hun daarop voor kan bereiden: zich reinigen van de vaten tot oneer. De goede werken hebben als kenmerk, het gevolg te zijn van heiligheid en de liefde. Jezus *'de heilige dienstknecht van God die gezalfd was met de Heilige Geest, is het land doorgegaan terwijl Hij goed deed'* (Hand. 10:38). Er was niet een van de goede werken, die Hij aan

de mensen liet zien van Zijn Vader, dat met een wenk van liefde was. Zo was het ook met Zijn discipelen. Dorcas was vol met deze goede werken. De liefde was de inwendige drijfveer van al zijn werkzaamheid. In Hebrëeën 10:24 komen de goede werken van de liefde en zijn er onscheidbaar van. Zo ook die van de heilige weduwen in 2 Timotheüs 5:10. In Efeziërs 2:10 is de christen geschapen in Christus Jezus tot goede werken, maar niet om ze naar eigen wil te kiezen, want God zelf heeft ze tevoren voor ons bereid, en wij moeten daarin wandelen. Ze hebben tot doel in Hebrëeën 13:21 zijn wil te doen en Hem aangenaam te zijn.

Deze goede werken, door God bereid en niet door ons, wat hun alle waarde zou ontnemen, hebben tot karakter: gedaan te zijn in de naam van de Christus. (Hand. 4:9-10) Ze hebben tot doel: gedaan te zijn aan/voor Christus (Marc. 14:6) aan de heiligen (Hand. 9:36) en aan alle mensen (Gal. 6:10), maar altijd gedaan voor Christus.

De wereld kan niets begrijpen van goede werken gedaan voor Christus, want niet alleen kent hij de Heer niet, maar zij is zijn vijand. Het reukwerk van manna is in zijn ogen dwaasheid, de goddelijke liefde, die het hart van de gelovige drijft naar de heiligen aan de ene kant en naar de wereld aan de andere kant, is dode letter voor de natuurlijke mens.

Tegengesteld aan de goede werken, hebben de boze werken het kwaad tot oorsprong en tot doel. Een christen, zelfs de beste loopt aan die kant gevaar en heeft nodig bevrijd te worden van alle boze werk (2 Tim. 4:18). De boze werken kenmerken in het algemeen de vijanden van God (Kol. 1:21). Dode werken zijn het tegenovergestelde van levende werken. Zij hebben het goddelijk leven niet tot oorsprong. Ze worden niet '*boze werken*' genoemd, maar zij hebben geen waarde voor God, en daar zij de zondige natuur als uitgangspunt hebben, moet men daarvan gereinigd worden (Hebr. 6:1; 9:14). Evenals de boze werken, zullen zij het voorwerp van het oordeel worden, dat uitgesproken zal worden over de mensen voor de grote witte troon. Als het gaat om de goede orde in het huis van God herkent men die aan de goede werken van hen die deel uitmaken van dit huis en niet aan hun belijdenis. De belijdenis verhinderde de mensen genoemd in vers 16 niet om '*verfoeilijk*

en ongehoorzaam' te zijn. Niet alleen hield God geen rekening met hun belijdenis, maar Hij verwierp die verre van Zich.

Titus 2

Vers 1-3

Maar jij, spreek wat de gezonde leer past

Alle orde in het huis van God, alle christelijke betrekkingen van de leden van dat huis onder elkaar zijn gegrond op de *'gezonde leer'*, onderwezen en gehandhaafd in de gemeente en zonder welke er alleen maar verwarring en wanorde heerst. Wordt dat grotendeels bewezen door de afwijkingen van de christenheid in de dingen die speciaal worden uiteengezet in Titus over gaven en ambten, over de rol van de oude en de jonge mannen, over de plaats van de oude of jonge vrouwen, over de betrekkingen van de dienstknechten ten opzichte van hun meester.

Er zijn dingen die niet passen bij de gezonde leer en deze dingen worden nooit in het Woord van God gevonden. Een leer, hoe verheven ook naar de mens gesproken, zou nooit gezond zijn, als ze de Christen niet dringt tot een leven van heiligheid en praktische gerechtigheid die de Heer verheerlijkt. Deze leer heeft betrekking op alle geslachten van de familie van God, maar voor alles moeten wij die toepassen op onszelf, op ons leven, ons gedrag en onze hoop.

De gezondheid van het lichaam is altijd verbonden met het evenwicht van zijn verschillende delen. Daarom betroffen de dingen die Titus moest aankondigen dan ook alle klassen dan hen, die tot het lichaam van Christus en tot het huis Gods behoorden.

De oude mannen

Titus begint met de oude mannen, wat niet meer dan billijk is, met hen die een waardige en daarom bijzonder verantwoordelijke plaats innemen om het voorbeeld te geven in de familie van God. De oude mannen *'[moeten] nuchter zijn, eerbaar, ingetogen, gezond in het geloof, in de liefde, in de volharding'* (vs. 2).

Nuchterheid heeft in het algemeen de betrekking op dranken of andere spijzen. Zo ontbrak het Izaäk op oudere leeftijd aan nuchterheid, wat, gevoegd bij de gebreken van zijn leeftijd, zijn geestelijk oog verduisterde; maar hier, evenals in 1 Tim. gaat het meer om nuchterheid in figuurlijke zin, om een geest, die zich niet door de hartstocht laat bedwelmen, omdat hij het bewustzijn heeft van de tegenwoordigheid van God.

Gezond in het geloof, wil zeggen dat hun zedelijke gezondheid moest getoond worden in het inzicht in de voorwerpen van het geloof, dat een gezonde onderwijzing (leer) hun had voorgesteld, want het geloof is hier niet het aannemen van het goddelijk getuigenis in de ziel, maar de waarheden, die het Woord van God voorstelt aan het geloof. De gezondheid veronderstelt een gelukkig evenwicht in alle dingen. De ervaren christen moet ervoor zorgen in het onderwijs niet een buitengewone plaats te geven aan zekere dingen boven de dingen die het geloof vormen. Bijvoorbeeld: men zou alle nadruk kunnen leggen op de hemelse plaats van de gelovige zonder de nadruk te leggen op zijn wandelen en gedrag of omgekeerd.

Gezond in de liefde betekent dat ditzelfde zedelijke evenwicht getoond moet worden in de broederliefde. Onderscheid maken of voorkeur tonen voor enig lid van het huis van God, ten nadele van anderen (want het gaat hier niet om de liefde voor Christus, die geen maat heeft) dat is niet gezond zijn in het geloof.

Een gebrek in gezond zijn in de volharding uit zich in een gelovige door een onverschilligheid in de beproeving – een gewone zaak bij oude mannen – of door afgestompte zinnen in betrekking tot de aanstaande komst van de Heer.

Dit alles bijgevoegd met eerbaarheid en ingetogenheid (een andere vertaling zou kunnen zijn gematigdheid of zelfbeheersing) wekken een indruk van grote bezadigdheid (evenwicht) in het praktisch leven van oude mensen en zou niet verwerkelijkt kunnen worden zonder de nuchterheid, die de grondslag moet vormen van heel hun gedrag. Zo worden zij mannen van ervaring die men raadpleegt en die bijdragen tot de gezondheid en de goede orde van de hele familie van God.

De oude vrouwen

'De oude vrouwen eveneens in [hun] gedrag zoals het heiligen past' (vs. 3). Zij moeten in alle dingen, in hun omgang, in hun groeten, in hun uiterlijk een passende houding aannemen, een bijzonder sieraad voor een vrouw, maar die houding moet weerschijn zijn van hun inwendig karakter van heiligheid. Deze aanbeveling komt overeen met die van 1 Timotheüs 2:9,10 en 1 Petrus 3:2-5. Afwezigheid van elke wereldse invloed moet ze in de eerste plaats kenmerken.

Niet kwaadsprekend zijn betekent dat zij hun tong in bedwang moeten kunnen houden, kwaadspreken over de naaste vermijden, een bijzonder gevaarlijke valstrik voor haar sekse.

Een positief gevaar voor de oude vrouwen is het 'niet verslaafd aan veel wijn' zijn, als ze toevlucht nemen tot dit middel met het oog op hun verminderde gezondheid, maar niet op zichzelf gepast hebben, waardoor ze in deze slavernij vallen. Die de vijand zal gebruiken tot hun zedelijk verval en om ze te verhinderen om zich heen een heilzame invloed uit te oefenen. Dit geval is des te gevaarlijker voor de vrouw, als haar geweten haar het verkeerde van zulke gewoonten aantoonst, zal zij proberen dit voor anderen te verbergen en zo zal ze vallen in huichelarij.

'Leraressen van het goede, opdat zij de jonge vrouwen inscherpen'. Hier moeten de oude vrouwen onderwijzen, in de enige plaats waar de vrouw dat kan doen: die van het huis. Zij moeten het goede, eerbare zaken, onderwijzen, maar niet aan de mannen. Hun kring van werken (de mannen) in het huis is veel meer afwisselend dan het onderricht, want hij kan zich

richten tot allen, mannen, oude mannen, vrouwen en kinderen, zieken, armen, misdeelden, maar gaat het over leren dan is dat beperkt voor de vrouwen. *'Ik sta aan een vrouw niet toe dat zij leert of over de man heerst, maar zij moet stil zijn'* (1 Tim. 2:12). Het onderwijs van de oude vrouwen heeft tot doel de jonge vrouwen ertoe te brengen in hun leven een volledig getuigenis te geven aan de leer van het Woord. Door dit woord *'volledig'* doelen wij op 7 dingen, die aan jonge vrouwen worden aanbevolen. Het getal 7 komt voortdurend in deze brief terug en wij hebben dat al verklaard. In het Woord van God betekent dat altijd iets volledig, het zij in het goede het zij in het kwade op geestelijk gebied.

Vers 4 - 8

De jonge vrouwen

Aan jonge vrouwen moet onderwezen worden om *'hun mannen en hun kinderen lief te hebben, ingetogen, kuis huishoudelijk, goed, aan hun eigen mannen onderdanig, opdat het woord van God niet gelasterd wordt'*. Het onderwijs aan jonge vrouwen beveelt in de eerste plaats de liefde aan, een liefde allereerst uitgeoefend in de beperkte familiekring. De man heeft de eerste plaats in de wettige genegenheid van de vrouw. Het kan gebeuren, in een christelijk huishouden, dat de genegenheid van de vrouw voor de kinderen groter is dan voor de man. De gezonde leer stelt alles op zijn plaats.

Met *'ingetogen'* zijn wordt hier bedoeld gematigdheid, terughoudend, bescheidenheid en zelfbeheersing. Inderdaad er zou gebrek aan ingetogenheid in de wettigste genegenheden kunnen zijn en dat zou het karakter naar Gods gedachten van de familiegenegenheden in opspraak kunnen brengen.

'Kuis'. Ze moet noodzakelijk vergezeld worden met kuisheid of liever terughoudendheid, want het gaat om de betrekkingen van de jonge vrouw in haar intieme kring. Vleselijke hartstocht mag geen plaats hebben tegenover

de man en tegenover de kinderen moet een nauwkeurig toezicht uitgeoefend worden opdat geen onzuivere neiging wordt toegelaten.

'Huishoudelijk'. De zorg voor het huishouden is het domein allereerst aan de vrouw toevertrouwd. Oneindig afwisselend in zijn taken, maar voor de christenvrouw is het absoluut verboden op te treden in het openbaar. Dan zou ze (en hoe vaak komt dit tegenwoordig voor) haar eigen karakter verliezen, volgens de beginselen van het bestuur van God. Overal, waar het gaat om het huis, in uitgebreidste zin van het woord, heeft de vrouw waar plaats: tijdelijke en geestelijke zorgen, gebed, leren, vermaning, evangelisatie zelfs onderwijzing waar het de grenzen niet overschrijdt, stoffelijke en redelijke orde, liefdadigheid, zorg voor oude mensen, kinderen, zieken en wat niet nog meer, dat alles behoort tot het domein van de vrouw. In onze tekst gaat het allereerst om de jonge vrouw, om de zorg voor haar eigen huis. Haar werkkring neemt met de jaren toe evenals de kring voor de jonge man. Een voorbeeld daarvan hebben we in de heilige vrouwen die de Heer volgden en Hem dienden met hun goederen. (Luc. 8:1-3) De *'zorg voor het huis'* zijn hier de stoffelijke zorgen en die gaan niet uit boven alle anderen, maar van christelijk standpunt gezien zijn ze niet onbelangrijk. De orde in het huis van God brengt niet wanorde in de huizen van zijn kinderen met zich mee. Er is een regel naar Gods gedachte waaraan, onder leiding van de vrouw, kinderen en dienstknechten zich moesten onderwerpen, er moet worden gehandhaafd, uitgedeeld, kleren hersteld, voor het eten gezorgd en verschillende zorgen van het huis van God in het klein. In al deze dingen wordt ons de deugdzame vrouw uit Spreuken 31:10-31 als voorbeeld gesteld.

'Goed'. De goedheid, het toppunt van medegevoel, van toewijding aan anderen, hulpvaardige gedachten, wordt hier genoemd als verbetering voor het egoïsme dat de zorg voor eigen huis zou kunnen veroorzaken. De goedheid richt zich tot allen en denkt over middelen om ze te ondersteunen.

'Aan hun eigen mannen onderdanig'. De onderworpenheid komt in de laatste plaats als bekroning van de hoedanigheden van de jonge vrouw. Dit schone evenwicht in alle dingen kan niet bestaan zonder het afstand doen van het eigen 'ik' en de afhankelijkheid van het gezag, waaraan de vrouw onderworpen is van Gods wegen. 't Is, om zo te zeggen, door tussenkomst

van de man, die het hoofd van de vrouw is; de onderwerping aan God waaraan hij zelf onderworpen is. Al deze dingen samen verhinderen de vrouw de voorrang te geven aan een ervan ten koste van het christelijke leven zoals in het gevoel van Martha, die zeer in beslag genomen werd en zich druk en bezorgd maakte over veel dingen in het huis en die zo doende de gemeenschap met de Heer en met zijn Woord veronachtzaamde. In een woord, dat is wat de vrouw kracht geeft, het evenwicht te handhaven in alle delen van haar getuigenis.

‘Opdat het woord van God niet gelasterd wordt’. Heel deze orde, zelfs de stoffelijke, maakt deel uit zoals men hier ziet van het christelijk getuigenis. De wereld als toeschouwer mag in de wanorde van het christelijk huis niet een aanleiding vinden om het woord van God te lasteren, als zij het woord van God verantwoordelijk stelt voor het kwaad. Het gezag van het woord kan niet betwijfeld worden, als met de vruchten kan zien. In dit hoofdstuk zien we voortdurend deze grote waarheid verschijnen, dat de gezonde leer ten grondslag ligt aan alle praktijk van het christelijk leven.

De jonge mannen

‘Vermaan de jongere mannen eveneens ingetogen te zijn’ (vs. 5). De vermaning aan de jonge mannen is niet toevertrouwd aan de oude vrouwen, maar aan Titus. Het enige dat aan de jonge mannen wordt aanbevolen (in tegenstelling tot de zevenvoudige aanbeveling aan de jonge vrouwen) is (gematigd) ingetogen te zijn en de vrije zelfbeheersing (zie noot bij vs. 2), omdat ze, voor alle dingen een voorbeeld hebben in Titus en in zijn gedrag in hun midden. Daarom wordt van hem gezegd: *‘en betoon je in alles een voorbeeld van goede werken’*. Niets mocht ontbreken en dat was veel gezegd, aan het praktische leven van de afgevaardigde van Paulus. Over *‘de goede werken’* hebben we reeds gesproken. Zij zijn de uitwendige openbaring van het geloof en van de liefde, zoals we zien in 1 Thessalonicenzen. 1:3.

De vermaning van Titus, zelf jong, aan jonge mensen, moest vergezeld gaan van het voorbeeld door Titus gegeven. Anders zou de vermaning geen nut hebben. Maar behalve dit voorbeeld, werd hij geroepen om een leer te leren in *‘onvervaltheid, eerbaarheid, een gezond, onaanvechtbaar woord, opdat*

de tegenstander beschaamd wordt, daar hij niets kwaads van ons te zeggen heeft' (vs. 8).

He onderwijs van Titus moest 3 kenmerken hebben:

1. Het mocht niet vermengd zijn met twijfelachtige of vreemde beginselen, waarvan de slechte kwaliteit de hoorders zouden kunnen brengen tot ofwel het verwerpen van de gezonde delen of wel het geheel aannemen zonder onderscheiding en zelf propagandisten van de dwaling te worden. Dit laatste gevaar is des te ernstiger als het gedrag van hem, die onderwijst minder tegengesproken (betwist) wordt.
2. Het onderwijs moet eerbaar zijn. Dit kenmerk ontbreekt dikwijls tegenwoordig waar men, om de aandacht te trekken, indruk wil maken, om tot de verbeelding te spreken, om de nieuwsgierigheid op te wekken. Zulke praktijken, lichtzinnig of ongepast woordgebruik, verwoesten het heilzame gevolg van de waarheid, ontnemen daaraan haar goddelijk karakter, maken hem, die zich ervan bedient daartoe ongeschikt, die veel verliest daardoor het recht 'een Godsspraak' (iemand die namens God spreekt) te zijn voor de hoorders.
3. 'Een gezond onaanvechtbaar woord' Hij die leert, zal altijd en dikwijls onder de (vooraanstaande) broeders tegenstanders tegenkomen, die zijn woorden aanhoren om ze te beschuldigen dat ze tegengesteld zijn aan de gezonde leer. De 'leraar' moet aan de tegenstand geen gelegenheid geven. Een woord slecht overdacht (onevenwichtig) en niet voldoende gestoeld op de schrift, komt dikwijls voort uit de wens om nieuwe dingen voor te stellen; die de persoon die spreekt naar voren brengt. Het wordt daarentegen een wapen in de hand van de verkeerd gezinden om te strijden en hem, die leert in een kwaad daglicht te stellen. Als zijn woord gezond is draagt het zijn kracht in zich; men veroordeelt geen geneesmiddel dat gezondheid brengt voor hen die het innemen. Die woorden aanvalt is dan verplicht zich met schaamte terug te trekken, zonder een aannemelijk voorwendsel te hebben voor zijn tegenstand.

Vers 9-10

De slaven

Behalve de jonge mensen moest Titus ook de slaven vermanen (vs. 9-10) Hem was niet opgedragen de oude mannen en de oude vrouwen te vermanen. Merken we wel op, hoe het woord de welvoeglijkheid tot in de kleinste bijzonderheden in acht neemt. Het gedrag van de slaven had tot doel: de leer van God onze Heiland in alles te versieren. Hij, die zich bewust is gered te zijn heeft slechts één wens: door hem onderwezen te worden en vruchten te dragen, die in overeenstemming zijn met de ontvangen leer. Men moest kunnen zeggen als men het gedrag van deze slaven zag: Ze dienen als voorbeeld, van wat zij heggen gekend van hun uitmuntende Meester; aan hun gedrag kan men zien welke school zijn hebben bezocht: in alle dingen doen zij die onderwijs eer aan. De éer van God de Heiland met het hart aangenomen, heeft voor de slaven 4 gevolgen:

1. *Onderdanig aan hun eigen meesters*; Er is enig verschil tussen onderdanigheid en gehoorzaamheid en her is belangrijk dat niet te vergeten, als het om overheden gaat. Gehoorzaamheid staat in verband met uitgevaardigde bevelen; die worden voorgeschreven zowel aan kinderen als aan slaven. De onderwerping is eerder het aannemen van een hoger gezag, waaronder men moet buigen. 't Wordt uitsluitend voorgeschreven aan de vrouw, terwijl de slaaf zowel gehoorzaam als onderworpen was.
2. *'In alles welbehaaglijk'* te zijn; op de school van de Heiland God leert men dat met niet alleen zichzelf moet behagen. Heeft de Heer persoonlijk niet dezelfde weg bewandeld voor zijn God? De slaaf moet altijd op zijn hoede zijn, om de dingen op te merken, waardoor hij zijn meester kan behagen.
3. *'Niet tegen te spreken'*. Dat zou het loslaten zijn van de ondergeschikte positie en zijn eigen mening proberen door te zetten en die tegenover de gedachte of de bevelen van de meester te stellen, die macht over zijn dienstknecht heeft.

4. *'Niet te ontvreemden'*. Dit gevaar is verbonden met de slavenbetrekking, die samen gaat met een zekere dwang en zekere beperkingen, dikwijls onrechtvaardig en (die niet in een toestand van zoon voorkomen). In het geval van Onesimus (Fm. :18) ziet men de ontrouw bij een onbekende slaaf, die misbruik maakt van het vertrouwen van zijn meester. De christelijke slaaf moest daarentegen alle goede trouw bewijzen, een nauwgezette trouw in al wat hem wordt toevertrouwd.

Dikwijls wordt in deze brief God voorgesteld als 'God, onze Heiland' (1:4; 2:10, 13; 3:4, 6). Zo wordt in het heilswerk, Jezus Christus nooit gescheiden van God zelf en blijft altijd in goddelijke en volmaakte eenheid met Hem. God beveelt, leert, zal verschijnen als grote God in de persoon van Christus. In Hem is Gods liefde verschenen en heeft Hij ons gered. Wij verwachten nog zijn heerlijkheid te zien verschijnen en in deze zelfde persoon. In afwachting bezitten wij de Heilige Geest over ons uitgestort door deze zelfde Jezus Christus onze Heiland.

In een woord, het verkregen heil, de gegeven Geest, de toekomstige heerlijkheid, dat alles hangt af van Christus de Heiland, het beeld van de onzichtbare God, onze Heiland. En in afwachting van deze heerlijkheid onderwijst ons de genade (vs. 11).

Het verschil tussen Titus en de beide Timotheüs brieven is in vele opzichten merkwaardig, waarvan ik alleen het volgende noem. Timotheüs spreekt meer over God, de Schepper en Onderhouder; 2 Timotheüs, die ons het verval van het huis van God meedeelt en de weg van de getrouwe te midden van het puin, legt de nadruk op Christus als Heer. De Heer is de overheersende titel die Jezus Christus aanneemt in 2 Timotheüs (1:2, 8, 16, 18; 2:7, 14, 19, 22, 24; 3:11; 4:8, 14, 17, 18, 22). De miskenning van de absolute rechten van de Heer over ons, is inderdaad wat de mensen in de laatste dagen kenmerkt. Sprekende over de laatste tijd zegt Petrus in 2 Petrus 2:1: *'die de Meester die hen gekocht heeft, zullen verloochenen'*. Wij Christenen, die in de eindtijd leven, worden geroepen de onderwerping aan Zijn gezag te verkondigen. Die kan niet anders worden bewezen dan als absolute onderwerping aan zijn Woord. Merkwaardig de in Titus, waar de gelovige wordt voorgesteld als geplaatst bij iedere stap onder het onderwijs van dit Woord en er het gezag

van over zichzelf verwerkelijkt, de naam van de Heer geen enkele keer wordt genoemd.

Vers 11

In deze wondere teksten vinden we:

1. Wat genade is
2. Wat ze aanbrengt
3. Tot wie ze zich richt
4. Wat ze onderwijst

In verband met de hele inhoud van deze brief wordt op dit laatste punt, het onderwerp⁵ van de genade heel bijzonder de nadruk gelegd.

Dit gedeelte bevat zo'n grote rijkdom, dat wij het niet kunnen uitputten, niet alleen, want het Woord is onuitputtelijk, maar er zelfs de grote lijnen van voor te stellen, zonder grote weglatingen te riskeren.

Beperken we ons, om nederig voor te stellen wat de Geest van God aan onze harten voorstelt over vers 11-14. Het noemen van de God Heiland (vs. 10), zo merkwaardig in deze brief brengt noodzakelijk met zich het noemen van de genade en geeft daaraan de eerste plaats.

5 Het woord gebruikt voor onderwijzen; paideno in plaats van didasko en didaskalia. Onderwerp of leer dat met overal en elders in de brief tegen komt, schijnt ons te betekenen meer een praktisch en niet een leerstellig onderwijs, zoals men dat aan kinderen geeft: kwestie van een goed gedrag, goede manieren, gehoorzaamheid en eenheid aan de ouders verschuldigd, van ijver in de studie met het oog op een toekomstig resultaat.

1. Genade van God

De genade is niet de goedheid van God, zelfs heel zijn liefde, het is die liefde zich neerbuigende tot verloren zondaars om ze te redden. De genade is hier een persoon (zoals in Joh. 1 het Woord, dat vlees geworden is), een persoon vol genade. 't Is niet een beginsel, niet een theoretische beschouwing; ze is de God Heiland, in de persoon van een mens, maar zo verschijnende dat ieder mens haar heeft kunnen zien en aannemen. Ze is niet verschenen om iets van de mens te eisen, maar om hem iets onwaarddeers te schenken, het heil. Wat aan de genade deze waarde geeft, is dat ze de genade van God is. Zij is dus soeverein en volmaakt; een genade minder dan de genade van God, kan slechts onvolmaakt en tijdelijk zijn. De genade van God is eeuwig evenals Hij. De genade van god brengt het heil aan. Ze vraagt niets, eist niets van de mens, zoals de wet doet, zij brengt hem iets, zonder iets in ruil daarvoor te vragen. En ze brengt het heil.

Voordat we gaan beschouwen wat het heil is, dit '*grote heil*' spreekt dit gedeelte van 2 verschijningen. Allereerst de verschijning van de genade, neergedaald om op aarde het heil aan te brengen; daarna de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Jezus Christus. De eerste verschijning brengt ons het heil in genade, de tweede verschijning het heil in heerlijkheid. Het heil in genade is volmaakt volbracht in het verleden, het heil in heerlijkheid zal het volmaakt in een zo nabije toekomst zijn, dat het voor het geloof al als tegenwoordig wordt beschouwd (Fil. 3:20-21).

2. Wat ze aanbrengt

De genade is absoluut. Er wordt niet gezegd dat ze zal aanbrengen, niet dat ze heeft aangebracht, maar dat ze aanbrengt. Dat maakt het heil, volmaakt volbracht tot een huidige zaak onbeweegbaar; die niet veranderd noch herroepen kan worden, maar nog meer, zij is verschenen voor alle mensen. Haar strekking is algemeen en niemand is ervan uitgesloten.

Deze kosteloosheid spreekt alle gedachten van de mens sinds de val tegen, nooit zal de trots van de mens de gave van God die hem niets kost willen aannemen. Hij zal gemakkelijk een God Heiland aannemen die hem zou

bevelen het heil te veroveren; men zou hem zijn hulp aanbieden om het te verkrijgen of de verschillende middelen onderwijzen om het te verkrijgen, Hij zal een heil begrijpen, als gevolg van zijn ijver voor goede werken, maar nooit een heil, dat geheel gratis is. De mens zou graag iets willen aanbieden om het te verkrijgen en om zich daarna er over te kunnen beroemen. Ja, waar is de mens, die iets kostbaars tegen lage prijs heeft gekocht en zich daar niet op beroemd?

3. Heilbrengend voor alle mensen

Maar het heil zelf is een onmetelijk iets, waarvan wij de afmeting niet kennen op aarde. De gelukzalige eeuwigheid zullen wij nodig hebben om er de uitgestrektheid van te kennen. Voor de gelovige is het heil niet alleen de vergeving van de zonde die hij heeft begaan. Het overgrote deel van de Christenen blijven bij deze eerste waarheid staan en hun hele leven gaat voorbij zonder dat ze de ware bevrijding hebben gekend. Deze bevrijding is niet de vergeving van zonden, maar de algehele bevrijding van de macht van de zonde, van de wortel zelfs die in ons is, die ook het vlees en de oude mens wordt genoemd, en die al die boze vruchten draagt: de zonden. Deze bevrijding is gewerkt toen Christus tot zonde in onze plaats gemaakt, onze oude natuur 'de zonde in het vlees' is veroordeeld en in zijn persoon is gekruisigd. Nu kunnen wij ons voortaan voor de zonde dood houden '*er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn*'. En door dit feit, zijn alle gevolgen van de zonde, slavernij van de satan, de dood en het oordeel voor altijd vernietigd!

Maar hoe groot die bevrijding ook is, het heil is nog meer dan dat niet alleen de bevrijding van de zonde en al zijn gevolgen in verleden, heden en toekomst; het is de huidige invoering van de gelovige in de tegenwoordigheid van God, Zijn aanneming, maar de gehele aanneming van Christus, krachtens zijn werk door God zelf, een aanneming, openlijk verklaard, toen God Jezus uit de doden heeft opgewekt en Hem gezet heeft aan zijn rechterhand. De gevolgen van deze invoering van de gelovige voor God worden ons beschreven in Johannes 20:17; Romeinen 5:1, 2 en Efeziërs 1: 2, 6 enz.

Ten slotte is het heel de invoering nog toekomstig in het volmaakte en ononderbroken genot van alle dingen die we nog maar in hope bezitten en die in de heerlijkheid zullen geopenbaard worden (Fil. 3:20-21). Dat is het heil, dat de genade ons brengt. Hebben we geen reden om te zeggen dat ze onbegrensd is?

4. En onderwijst ons

De genade is begonnen met het heil te brengen aan alle mensen; daarna onderwijst ze ons. De gelovige bevindt zich voortaan niet als Israël onder het onderwijs van de wet, maar onder dat van de genade. De genade verschenen in Christus heeft de eerste leidsman (of leermeester) vervangen, die ter zijde gesteld is (Gal. 3:24). De nieuwe leermeester is in geen enkel opzicht gegeven aan de wereld. Eerst moeten de mensen gered worden door het geloof en pas daarna kunnen zij onderwezen worden. Zij die gered zijn, vormen voortaan een nieuwe familie, die opvoeding nodig heeft. De genade belast zich er nu mee, daarom dat kleine woordje ons, dat zo belangrijk is. God onderwijst niet de wereld, maar de rechtvaardigen. Zeker hij onderwijst zondaars de weg (Ps. 25:8-9) d.w.z. als zij hun overtredingen erkennen en een beroep doen op Zijn genade en op Zijn vergeving, en als zij in die toestand tot God naderen en hun vertrouwen op Hem stellen; rekent Hij ze onder de *'ootmoedigen'*.

Nooit is er een verstandhouding tussen de zonde en de genade, want beide zijn totaal tegengesteld aan elkaar. De genade verbetert niet, zij redt. De zonde scheidt de mens van God, de genade brengt hem tot God. De zonde onderwerpt de mens aan satan, de genade bevrijdt hem van deze slavernij. De zonde brengt de dood voort, de genade geeft het eeuwig leven. De zonde brengt de mens in het oordeel, de genade brengt hem de gerechtigheid. De zonde heeft veroordeling tot gevolg, de genade neemt de veroordeling voor eeuwig weg.

Waarin bestaat het onderwijs van de genade; Ze onderwijst ons over verleden, heden en toekomst. Wat het verleden betreft: goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden te verzaken; wat het tegenwoordige betreft:

ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig te leven in de tegenwoordige eeuw; wat de toekomst betreft: de gelukzalige hoop te verwachten.

Dit onderwijs van de genade is geheel praktisch: wat overigens heel de leer (of onderwijs) kenmerkt van deze brief. Er is onderwijs dat onze hemelse positie en de onuitsprekelijke rijkdommen van Christus voor ons plaatst, onderwerpen die vaak 'het geloof' worden genoemd, maar hier vinden we wat de genade ons onderwijst in betrekking tot ons gedrag op aarde.

Vers 12-15

Beschouwen we nu de 3 onderwerpen van dit onderwijs:

1. Met verzaking van de goddeloosheid en de wereldse begeerten.

Dit betekent, geen persoon of voorwerp meer te kennen, dat men vroeger kende. Petrus, die de Heer Jezus verloochent, is er een voorbeeld van. Praktisch heeft de christen, door de genade onderwezen, gebroken met de dingen van het verleden, met de verachting, die hij jegens Christus toonde en de onverschilligheid voor zijn betrekkingen met God. De goddeloosheid is zonder God leven in deze wereld; de begeerlijkheden - die van de ogen, van het vlees en de hoogmoed van het leven - behoren tot de wereld en niet tot de nieuwe natuur. Het kruis van Christus en de heerlijkheid van Christus zijn onverenigbaar met deze dingen. De gehelde loopbaan van de christen, door de genade onderwezen, legt tussen het uitgangspunt van de gelovige - het kruis en het punt van aankomst - de heerlijkheid. Deze wandel is voortaan buiten alles wat ons gedrag van vroeger ver van God had gekenmerkt.

2. Ingetogen, rechtvaardig en godvruchtig leven in deze tegenwoordige eeuw;

Wij zijn aan de tegenwoordige boze eeuw ontrukkt door het feit dat Christus gestorven is voor onze zonden (Gal. 1:4). Wij behoren dus niet meer tot de wereld, want wij zijn van de hemel, een nieuwe schepping. De oude dingen

zijn voorbij gegaan; maar als christenen lopen wij altijd gevaar ons aan de tegenwoordige wereld gelijkvormig te worden (Rom. 12:2), ja, die lief te hebben en als Demas (2 Tim. 4:10) het getuigenis van Christus los te laten. Dat wil niet zeggen, dat we niet maar in de 'tegenwoordige eeuw' moeten leven, maar elke zedelijke band met de wereld is verbroken en wij worden erin gelaten om door ons gedrag als verlost te tonen, dat nu voortaan heel andere beginselen van wandel en gedrag hebben dan zijn.

'ingetogen, rechtvaardig en godsvruchtig'. ingetogen in betrekking tot onszelf, rechtvaardig jegens onze naaste, godsvruchtig tegenover God. Dat moet ons hele leven kenmerken, voor zover zich dat in de tegenwoordige eeuw afspeelt, totdat het zijn volle ontplooiing vindt in de toekomstige eeuw. De drie dingen die de genade ons hier onderwijst, kenmerken het praktische leven van alle gelovigen waarover deze brief schrijft.

'Ingetogen'. de matigheid of wijsheid, de matigheid in alle dingen, de terughoudendheid en zelfbeheersing kenmerken in ons hoofdstuk de oude mannen, de oude vrouwen de jonge vrouwen en de jonge mannen (vs. 2,5,6), kortom allen die het huis van God vormen.

'Rechtvaardig', als de praktische gerechtigheid allereerst bestaat in het niet toelaten van de zonde in onze harten en wegen, in een woord, als ze ons onmeedogend maakt voor ons zelf, moeten wij door haar ook aan eenieder geven, wat hem verschuldigd is. Gerechtigheid moet onze betrekkingen kenmerken met onze broeders en zusters, met de wereld en dat is geloof ik hier de betekenis van het woord rechtvaardig. In elk opzicht is het zo in dit hoofdstuk. De zorg voor anderen, afwezigheid van alle egoïsme, de één aan eenieder bewezen, garandeert de orde in alle betrekkingen tussen de leden van het huis van God onder elkaar.

'Godsvruchtig', in het eerste vers hebben we al gezien wat de godsvrucht is en hoe ze onafscheidelijk is van de kennis van de waarheid. Hier is de godsvrucht de verhevenste van de drie punten. Godsvruchtig leven is de betrekkingen handhaven van onze ziel met God, in liefde, eerbied, gehoorzaamheid, de vreze om Hem te mishagen. Deze dingen hebben de getrouwen altijd gekenmerkt. Hoe vaak wordt de godsvrucht niet aanbevolen

in 1 en 2 Timotheüs; hoe vaak zij de voordelen en zegeningen, die ermee verbonden zijn niet naar voren gebracht. (1 Tim. 2:2; 3:16; 4:7, 8; 5:4-6:3, 5, 6, 11; 2 Tim. 3:5, 12).

3. In de verwachting van de gelukkige hoop en verschijning van de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Jezus Christus.

Dat maakt ook deel uit van het onderwijs van de genade. Ze leert ons de wederkomst van de Heer te verwachten om ons tot zich te nemen. Deze hoop wordt welgelukzalig genoemd. Zij is zonder enige vrees of bezorgdheid; geen enkele wolk; voor de gelovige is ze de overwinning en bekroning van de genade. Maar deze hoop wordt niet gescheiden van de verschijning van de heerlijkheid, voor hem die door de genade onderwezen is. Beide, hoewel als gebeurtenissen door de tijd gescheiden, behoren tot een zelfde gebeurtenis: *de komst*, maar de eerste is de komst van de Heer in genade, de andere is Zijn komst in heerlijkheid; de eerste voor de heiligen, de andere Zijn komst mét de heiligen; de eerste alleen zichtbaar voor de verlostten, de tweede zichtbaar voor de wereld; de eerste tot onuitsprekelijke zegen voor de Zijnen, de andere Zijn komst voor het oordeel zonder barmhartigheid voor de wereld; de eerste Zijn komst om ons in te voeren in de hemelse woningen, de ander Zijn komst om op de aarde Zijn regering van gerechtigheid en vrede te vestigen; de eerste om ons tot Zich te nemen, om ons te openbaren in dezelfde heerlijkheid als Hij.

De verschijning is die van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Jezus Christus. Onze grote God! Met wat een hoge waardigheid en majesteit zal Jezus bekleed zijn bij zijn verschijning! De wereld zal weklagen en zich op de borst slaan als ze Hem ziet komen met de wolken, maar onze harten zullen met onuitsprekelijke vreugde vervuld zijn. Want wij zullen zeggen: Deze grote God is onze God; deze grote God is onze *Heiland* Jezus Christus.

Zodra hij de naam Heiland heeft uitgesproken begint Paulus het lijden van Christus beschouwt het praktische doel van het werk dat Hij heeft volbracht.

'...die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle wetteloos verlost en Zichzelf een eigen volk reinigde, ijverig in goede werken'. Hij heeft Zichzelf voor ons gegeven, dat heeft onze Heiland in Zijn liefde voor ons gedaan. Niet alleen heeft God Zijn eniggeboren Zoon gegeven, die Hij voor ons heeft overgeleverd, maar Jezus heeft Zichzelf geheel en al overgegeven voor ons. Zijn dood en Zijn lijden hebben nog een ander doel, maar hier zijn wij het doel. Wondere liefde voor eenieder die voor God de diepte van Zijn ontarding geeft gepeild.

Het is de geschiedenis van de schat en de parel van grote waarde (Mattheus 13) Jezus achtte, dat ons te verkrijgen Zijn eigen leven waardeloos was; Hij heeft ons dan ook gezien, niet naar hetgeen wij waren, maar naar de volmaaktheden, waarmee Zijn liefde ons wilde bekleden.

Hier volgen nog andere teksten over het doel van zijn offerande:

Galaten 2:20 *'De zoon van God die Mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mijn heeft overgegeven'.* Deze tekst is met Titus 2:14 een van de kostbaarste voor onze harten. Hij heeft Zichzelf overgegeven voor mij. Al was ik alleen in de wereld geweest, dan zij Hij zich hebben toegewijd om de dood voor mij alleen te ondergaan. In Titus 2 staat 'voor ons' het geheel van de verlost. Hij wil hier op aarde een volk hebben dat van Hem is. Romeinen 5:8 toont dat Hij voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. Wat wordt de grootheid van Zijn liefde hierdoor verheerlijkt. Toen wij zondaars waren, zag Hij in ons de gevolgen van het werk dat Hij ging volbrengen. Hij zag ons bij het licht van de verlossing, maar Zijn liefde heeft in de zonde zelf een beweegreden gevonden om al Zijn liefde te geven.

1 Korintiërs 15:3 *'Christus is gestorven voor onze zonden naar de Schriften'.* Dit woord vat het ganse Evangelie samen. Dit is het eerste grote onderwijs van de dood van Christus: om ons te bezitten moest Hij de kwestie van de zonden regelen.

- Galaten 3:13 *'Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door voor ons een vloek te worden'. Kunnen we begrijpen dat de Heilige en Rechtvaardige Zich zover in Zijn liefde één maakte met vervloekte wezens.*
- Galaten 1:4 *'Hij heeft Zichzelf overgegeven voor onze zonden, opdat Hij ons zou trekken uit de tegenwoordige boze eeuw'. Hebben wij christenen, wel voldoende bewust zijn ervan dat het doel van Christus in zijn dood om onze zonden te verzoenen, was ons af te zonderen van de wereld en verwezenlijken wij dit doel in heel ons gedag?*
- Johannes 11:52 *Jezus ging niet alleen sterven voor het volk, maar ook opdat Hij de verstrooide kinderen van God tot één zou vergaderen. Doel is een ander doel van Zijn dood. Hij vulde de Zijnen vergaderen in de eenheid van de familie van God op aarde. Wij zeggen 'familie', omdat Johannes niet over de Gemeente spreekt, waarop deze tekst ook heel goed kan worden toegepast. Hier herhalen we: de christenen waarderen evenmin het doel van Christus toen Hij stierf als zij Zijn doel waarderen in Galaten 1.*
- 1 Petrus 3:18 *'Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen'. Wat een onmetelijk resultaat van zijn offerande. 'Ik heb u op adelaarsvleugels gedragen en u bij mij gebracht'. Ex. 19:4 (Joh 14)*
- 2 Korinthe 5:15 *'En Hij is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet meer voor zichzelf leven, maar voor Hem die voor hen is gestorven en opgewekt.' De waardering van de dood van Christus verwoest het egoïsme in ons, dat van de mens altijd zijn eigen middelpunt maakt, het voorwerp waarvoor hij handelt en waartoe hij alles terugbrengt. De dingen van punt 3-7 zullen slechts verwerkelijkt worden*

als wij voortdurend de dood en het lijden van Christus voor ogen te houden, die Zichzelf voor ons gegeven heeft.

Efeze 5:25-27 *‘Christus heeft de gemeente en zichzelf voor haar overgegeven’*. Hij heeft het offer van de liefde gebracht om Zijn Bruid te verkrijgen; het kostbaarste voorwerp voor zijn hart, en na haar te hebben verkregen, reinigt Hij haar gedurende de woestijnreis opdat ze Hem waardig zou zijn bij haar ingang in de heerlijkheid. Denken de christenen eraan, niet hun ellendige sekten lief te hebben, maar de Gemeente omdat Christus haar liefheeft.

Nu terug tot de tekst. De Heer had 3 doelen voor ogen, toen Hij zichzelf voor ons overgaf:

1. Opdat Hij ons van alle wetteloosheid verlossen zou: een gevolg dat ons voor altijd verkregen is, door de verlossing, terwijl het werk van de dagelijkse reiniging, bestemd om de verloren gemeenschap met God te herstellen, zolang de wandel op aarde duurt wordt herhaald: *‘Als wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid’* (1 Joh. 1:9).
2. Het tweede doel is *‘voor zichzelf een eigen volk te reinigen’*. Hij heeft dit volk verkregen door zijn offer aan het kruis, de reiniging hier bedoeld heeft eens en voor altijd plaatsgevonden door Zijn Woord, maar dit eigen volk, waarvoor Hij zichzelf heeft overgegeven wil Hij voor zichzelf hebben, zoals Zijn werk het heeft gemaakt en zoals zijn heiligheid het wenst. Dit hele werk vindt plaats met het doel om voor zich op aarde te vormen, zoals deze tekst het aantoont, een familie, een volk voor God, een Bruid voor Christus.
3. Zijn derde doel is, dat dit verkregen volk *‘ijverig zou zijn in goed werken’*. Wij hebben reeds over de goede werken gesproken en wij zullen nog gelegenheid hebben om erop terug te komen, maar uit deze tekst blijkt dat de bedoeling van de Heer in de verlossing is, ijver te zien, werkzaamheid in het praktisch leven van zijn geliefden. Heeft onze ijver beantwoord aan de wens van Zijn hart, en is de Heer niet eerder

verplicht tot ons te zeggen als tot Laodicea *'weest dan ijverig en bekeert u'* (Openb. 3:19).

'Spreek dit en vermaan en stel aan de kaak met alle gezag. Laat niemand je verachten' (vs. 15). In dit vers vinden we de samenvatting van de dienst van Titus. Hij moest deze dingen *'spreken'* of verkondigen (2:1), *'vermanen'* (2:6) en *'aan de kaak stellen'* of bestraffen (1:13).

Het gezag om te bevelen moest zijn dienst onder de Kretenzen kenmerken (bozen, leugenaars, luiaards). Er zijn gevallen waar een daad van gezag, naar Gods gedachten, door hen gedaan, die de Heer heeft aangewezen om de orde in Zijn huis te handhaven, alleen in staat is om de stroom van het kwaad in te dammen. Dat wil niet zeggen dat 'bevelen' het voornaamste is. Zachtmoedigheid, genade, verdraagzaamheid, liefde winnen het hart, de daad van gezag beteugelt het kwaad. De Heer zelf sprak met gezag tot de opgezweepte golven van de zee, beval de boze geesten met gezag, maar dat was niet de eigenlijke kant van zijn werkzaamheid en evenmin, die van de dienst van Titus, de afgezant van de apostel. Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, zegt de Heer. Zijn karakter als de ware dienstknecht, is niet alleen de *'zee droog te leggen door zijn bestraffing'*, maar *'om met het woord de moede te kunnen ondersteunen'* (Jes. 50:2, 4). Wat Titus betreft het was niet alleen speciaal om de omgeving, waarin hij geroepen werd op te treden, maar om zijn leeftijd. Evenals Timotheüs was hij waarschijnlijk nog jong, en als zodanig was het belangrijk dat hij zich zo gedroeg, dat hij niet blootgesteld werd aan verachting, wat neergekomen zou zijn op het Woord van God, dat hem was toevertrouwd. Daarom voegt de apostel eraan toe *'Laat niemand je jeugdige leeftijd verachten'* (1 Tim. 4:12).

Titus 3

Vers 1-2

'Herinner hen eraan, aan overheden en machten onderdanig te zijn, gehoorzaam, tot alle goed werk bereid te zijn, niemand te lasteren, niet twistziek te zijn, inschikkelijk, alle zachtmoedigheid te bewijzen aan alle mensen'.

Overheden en machten worden dikwijls in de brieven genoemd. In Efeziërs 1:21 is de opgestane Heer aan de rechterhand van God gezeten, boven alle macht en gezag en heerschappij en elke naam die genoemd wordt met alleen in deze, maar ook in de toekomstige eeuw.

Deze overheden en machten worden verdeeld in 3 klassen, deel uitmakende van hemelse, aardse en helse wezens van Fil 2:10.

- Efeziërs. 3:10 spreekt over hemelse overheden en machten;
- Efeziërs 6:12 over satanische overheden en machten;
- Kolossenzen 1:16 over hemelse en aardse overheden en machten, door God ingesteld;
- Kolossenzen 2:10 over hemelse overheden en machten;
- Kolossenzen 2:15 over helse overheden en machten.

Onze tekst hier spreekt over aardse overheden en machten. Er komt een dag dat al deze machten de knie voor Hem zullen buigen, deel uitmakende van de wezens die behoren tot de hemelse, de aardse of helse sfeer. Er zijn dus hemelse en aardse overheden en machten, waardoor God Zijn bestuur uitoefent. Ze zijn alle door Christus geschapen. Hij staat en zal staan boven

alle. Een deel van de hemelse overheden en machten is onder de macht van de satan gevallen bij zijn opstand tegen God. Hij bestuurt ze. Bovendien bedient hij zich als overste van deze wereld van de aardse overheden om Christus de oorlog aan te doen. De hemelse overheden of engelen die niet gevallen zijn en die God heeft bewaard in hun oorspronkelijke zuiverheid worden bewaard voor zijn aanslagen, maar de Heer bedient zich zelfs van helse machten en van satan zelf om Zijn eigen plannen uit te voeren; zie het geval van Job. Op diezelfde manier staat de Heer boven alle beslissingen van de aardse overheden en machten, die Hij heeft ingesteld, en bedient er zich van zoals Hij zich bedient van satan tot het volbrengen van Zijn wil. Nu al zijn satan en zijn duivelse machten in de hemelse gewesten op het kruis overwonnen en uitgeschakeld en de gelovige kan de duivel beschouwen als een vijand, die geen macht over hem heeft en die hij steeds moet weerstaan, opdat hij van hem vlucht. De tijd is zeer dichtbij, dat satan uit de hemelse gewesten op de aarde zal worden geworpen (Openb. 12:9). Dan zal de God hem onder onze voeten verpletteren.

In hoofdstuk 3:1 zijn de overheden en machten, zij aan wie de Heer het bestuur over de aarde heeft toevertrouwd. Zij zijn onder de macht van satan gevallen, die zich ervan bedient om tegen Christus te strijden, maar de christen wordt geroepen ze te erkennen als door God in hun oorspronkelijk karakter aangesteld, want door hen houdt de Heer in Zijn bestuur de volle ontwikkeling van het kwaad nog tegen (2 Thess. 2:6) Hoe slecht hun karakter ook is, hoe onderworpen zij ook aan satan mogen zijn, de christen ziet in het gezag: God, en onderwerpt zich aan de aardse overheden en machten, als komend van God, zelfs dan als de uitoefening van het gezag in de verachtelijkste en vijandigste handen zou zijn.

In vers 1 en 2 moest Titus aan de gelovige Kretenzen verschillende dingen herinneren. Totaal 7 stuks, zo staan er ook 7 dingen in vers 3 die ze voor hun bekering hadden gedaan. Het getal 7 duidt de geestelijke volheid aan, het zij ten goede, hetzij ten kwade.

1. Onderdanig zijn

‘Overheden en machten onderdanig zijn’ die door God in deze wereld zijn aangesteld. Onderdanigheid wordt in deze brief vaak genoemd en elders in Gods Woord ook. De onderworpenheid aan het gezag bestaat in het zich niet onttrekken aan haar juk en haar rechten over ons te erkennen, omdat haar dit door God is gegeven.

Zo zegt de Heer tegen Pilatus: ‘U zou geen enkele macht tegen Mij hebben, als het u niet van boven was gegeven’ (Joh. 19:11) Hij neemt het aan, overgeleverd te zijn aan de regeringspersoon en aan de macht van de stadhouder.

In handelingen 4 en 5 volgen Zijn discipelen dezelfde weg. Zij getuigen van hun geloof in de Heer Jezus voor de overheden, maar protesteren niet tegen het gezag dat hen onrechtvaardig heeft gegrepen. Of het gezag rechtvaardig of onrechtvaardig is, wij moeten altijd tegenover haar hetzelfde karakter bewaren. Boven alle dingen, moeten wij onderworpen zijn aan Hem, die aan de rechterhand van God verhoogd is en aan wie engelen overheden en machten onderworpen zijn. (1 Pet. 3:22) Wat ons betreft, zij moeten aan alle menselijke instelling onderdanig zijn omwille van de Heer; het zij de koning, als de opperste, hetzij de stadhouder, als door hem gezonden tot straf voor de boosdoeners, maar tot lof van hen, die goed doen. (1 Pet. 2:13,14) In Petrus evenals in Titus wordt de onderworpenheid bevolen aan de dienstknechten (2:18), aan vrouwen (3:1,5) aan de jongelingen tegenover de ouderen (5:5). Tenslotte moeten de gelovigen aan elkaar onderworpen zijn (Ef. 5:21)

2. Gehoorzaam

Gehoorzaamheid verschilt van de onderworpenheid, deze laatste is passief, de eerste is actief. Ze heeft te maken met positieve bevelen en opdrachten. Deze vermaning bedoelt alle gezag dat recht hebbende te bevelen ‘om de orde onder de mensen te vestigen’ moet gehoord en opgevolgd worden. Hetzelfde woord vinden we in Hand. 5:29, 32 ‘God meer gehoorzamen dan mensen’ en ‘aan wie Hem (God) gehoorzamen’ en ook in Hand. 27:21 ‘men

had naar mij moeten luisteren'. Dit zijn de enige plaatsen, en in ons vers, waar dit woord voorkomt Katharcho?

Gehoorzaam zijn bedoeld niet aan de overheid meer dan aan alle ander gezag; 't is meer een karakter dat heel ons gedrag moet dragen, zonder dat het betrekking heeft op enig gezag of op een van de bijzondere handelingen. Zoals men zegt van kinderen, dat zijn gehoorzaam zijn zonder een bijzonder bewijs ervan op het oog te hebben. Het moet openbaar zijn voor allen, dat wij bereid zijn aan elk bevel van God te beantwoorden, welke tussenpersoon het Hem ook behaagt, om het bevel ons te doen toekomen. Men heeft dit vaak verward, de onderworpenheid met de gehoorzaamheid ten nadele van de zielen in de verschrikkelijke strijd die de wereld heeft geteisterd.

Dergelijke teksten houden geenszins in de gehoorzaamheid van de gelovige aan de militaire autoriteiten om moordwapens te gebruiken in de oorlog.

3. Dwalend

Dat is: de wegen van God verlaten of ze niet kennen en de ongehoorzaamheid leidt erin. Het verloren schaap kan zijn weg niet terugvinden; er bestaat voor het schaap geen andere mogelijkheid dan door Hem teruggevonden te worden, van Wie het schaap weggelopen was.

4. Aan allerlei begeerten en genietingen verslaafd

Overgelaten aan zichzelf, wordt de verdwaalde ziel die gemeend had ver van God van haar vrijheid te kunnen genieten, nadat ze God en elke zedelijke band met Hem losgelaten heeft, een slaaf van wat satan haar inblaast, namelijk begeerten, die soms meer of minder verheven vormen hebben en lusten, waarvan de voornaamste eigenschap is de voldoening van de wensen van het vlees (2 Tim. 3:4)

5. In boosheid en afgunst levend

Het hart van de zondaar vindt er voldoening en zijn boze instincten te volgen. Hij leeft erin, het is een van zijn redenen van bestaan. De afgunst die hij heeft

voor anderen, als zij beter slagen dan hij, en hem verhinderen ze voor te komen, drijft hem ertoe om zijn boosheid over hen uit te gieten.

6. Verfoeilijk (hatelijk in de HSV)

Niet alleen voor God als in Rom. 1:30, maar op een algemene manier, waard om gehaat te worden. 't Is een geslacht, dat men onmogelijk kan liefhebben en toch moeten wij alle zachtmoedigheid tonen, want vroeger waren wij ook zo.

7. Elkaar hatend

Hier is de haat niet uit een gevoel van eerlijkheid en gerechtigheid; hij kent niet de 'volmaakte haat' van de gelovige ten opzichte van hen, die zich tegen Christus verzetten (Ps. 139:21-22), want de Heer is hem vreemd. Ziende het kwaad bij de anderen, is hij verblind voor het kwaad van eigen hart. Zijn naaste haat hem dan ook niet groter dan hij.

Vers 4-7

De conclusie van vers 3 is dat wij verloren waren. Hoe zijn we dan gekomen in een toestand dat we niet meer nodig hebben dan alleen nog zoals vers 1 en 2 vermaand te worden, om alle dingen de kenmerken van Christus te vertonen: Door het heil, zoals staat in hoofdstuk 2:11-14 en zoals deze tekst het ons herhaalt. 'Hij heeft ons behouden' (vs. 5). Titus 2 spreekt over de onvoorwaardelijke genade, die het heil aanbrengt en die verschenen is in de persoon van Christus; hier is het de goedertierenheid en mensenliefde van God, die verschenen is. De God van goedheid en liefde heeft medelijden gehad met hatelijke en verloren wezens zoals wij en deze beide karakters van God zijn verschenen in een persoon God de Heiland. Deze God de Heiland is Jezus Christus, genoemd 'onze grote God en Heiland, Jezus Christus' (2:13) om goed aan te duiden, dat deze mens in wie de genade verschenen is tot heil, niemand minder is dan God, de grote God. Zij die door Zijn werk gered zijn, kunnen alleen Hem onze God noemen. Hij is God de Heiland voor allen.

Hij wil dat alle mensen behouden worden, maar niemand anders dan alleen de geredden kunnen Hem onze God de Heiland noemen. Een ernstige vraag die allen die dit lezen gericht wordt. Kunt u zeggen: 'Mijn Heer en mijn God'? Als u dat niet kunt, bent u nog vreemd voor Hem. De verschijning is het feit, dat een voorwerp, tot op dat ogenblik onzichtbaar, zichtbaar gemaakt wordt. Zo zijn de goedertierenheid en de liefde van God voor de mensen pas verschenen toen de mens Christus Jezus op aarde gekomen is.

Mensen spreken veel over mensenliefde. Een filantroop denkt dat de mensen altijd vatbaar voor goedheid zijn, ongelukkig vaak, dikwijls schuldig, maar ze kunnen zedelijk verheven en verbeterd worden, zoals ze ook stoffelijk verbeterd kunnen worden. De filantroop zal geen ogenblik twifelen aan zijn eigen goedheid en gelooft, dat hij voor zichzelf de goedheid heeft, die hem ondersteunt in het werk, dat hij onder handen heeft. Vaak ziet hij zijn onvruchtbare pogingen en krijgt een walg van de mensheid, zonder dat hij zijn oordeel over zichzelf verandert. Maar als hij vers 2 zou lezen, zou die man zien dat God geen uitzonderingen toelaat en dat Hij ons voorstelt, geschilderd door Hemzelf, het schilderij van alle mensen, elkaar hatend en niet elkaar beminrend. De filantropen behoren daar ook bij, om niet meer hatelijk te zijn en te haten, moet men verlost zijn en door de wedergeboorte de natuur van God ontvangen te hebben. Dan kan men liefhebben, maar zelfs in het bezit van de nieuwe Goddelijke natuur heeft de gelovige de vermaningen van de genade nodig van vers 1 en 2. Tenslotte is hij in staat 'alle zachtmoedigheid aan alle mensen te bewijzen'. Als filantropen zich onderwierpen aan het woord van God, zouden zij er het schilderij in vinden, dat zij beweren in de praktijk te brengen? God zegt: 'Er is niemand die goed doet, er is er zelfs niet één' (Rom. 3:12).

De conclusie is dat er geen onbekeerde is die filantroop is in het oog van God ⁶. En toch bestaat er één ware filantroop: God zelf! Maar toen de

6 Wij sluiten geenszins de natuurlijke gevoelens uit van medegevoel voor het lijden van anderen, dat men zelfs aantreft daar waar het christendom nooit zijn weldadige invloed heeft kunnen uitoefenen. Zie in Handelingen 28:2 waar gesproken wordt over: 'buitengewone menslievendheid' (filantropie) die de inheemsen aan Paulus en zijn reisgenoten bewezen.

goedertierenheid en mensenliefde van God onze Heiland verschenen is, heeft Hij ons gered! God is van alle eeuwigheid de God van liefde geweest, maar op een gegeven ogenblik, is deze liefde verschenen, geopenbaard. Zoals de genade verschenen is in de persoon van Christus (2:11) is de liefde van God voor de mensen verschenen in de gave van Christus. Wie waren dan de mensen, waarover Hij hier spreekt? Lezen we vers 3: 'Aan allerlei begeerten en genietingen verslaaft, in boosheid en afgunst levend, verfoeilijk en elkaar hatend'. Aan zulke mensen heeft God 'goedertierenheid' bewezen en op Zijn school hebben zij die uit hem geboren zijn geleerd 'alle zachtmoedigheid te bewijzen' (vs. 2), dan zijn ze in staat dezelfde liefde te bewijzen aan alle mensen. Zij kunnen ze niet meer haten omdat ze erkent hebben, bij hun bekering, dat zij nog hatelijker waren dan anderen. 'Ik verfoei mij' hebben zij als Job gezegd en 'ik doe boete in stof en as'. Nooit zal de grootste filantroop van de wereld zulke gevoelens kunnen hebben over zichzelf, want een doorslaand bewijs is, dat hij niet nodig had gered te worden om filantroop te zijn. Daarentegen heeft de mensenliefde van God zich getoond door het heil, dat Hij voor ons gewerkt heeft.

In vers 5 zien we het middel, dat God heeft gebruikt om ons te redden, maar Hij laat het voorafgaan door de aanwijzing van het middel, dat ondanks alle gedachten van de mens, God nooit zal gebruiken voor zijn heil. Niet op grond van werken der gerechtigheid, die wij hadden gedaan. Die werken der gerechtigheid zijn werken die de mens volbrengt om het heil te verkrijgen, terwijl de "goede werken" het gevolg zijn van het verkregen heil.

De eerste hebben aan de mensen nooit gegeven, wat de genade alleen hun kan geven; zij beweren ze te kunnen dien, terwijl het werk Gods het werk is, dat God heeft gedaan.

Omdat onze werken uitgesloten zijn, wat een de voornaamste onderwerpen is van de Romeinen en Galaten brieven, blijft ons als enige hulpbron alleen over: het werk van God.

In ons gedeelte hebben wij met het werk buiten ons verricht, maar het werk, dat God in ons werkt om ons te redden. In zeker opzicht is het, het verschil

tussen de gelijkenis van de verloren zoon en de beide gelijkenissen die eraan voorafgaan in Lukas 15.

Naar zijn barmhartigheid, door [de] wassing van [de] wedergeboorte en [de] vernieuwing van [de] Heilige Geest.

Het heil is gebaseerd op een ding: Zijn barmhartigheid; maar God gebruikt twee onmisbare principes om het ons te geven:

1. De wassing van de wedergeboorte
2. De vernieuwing van de Heilige Geest

1. De wassing van de wedergeboorte

Het gaat om het badwater waarin men gewassen wordt. Deze wassing zoals vele beelden in de Schrift ons voorstellen betekent de dood, waardoor men gereinigd wordt van de zonde en bevrijd van de oude mens; b.v. de Jordaan waarin Naäman gereinigd werd van zijn melaatsheid; de doop waarin wij gedoopt zijn tot de dood van Christus. In zijn dood neemt de oude mens zijn einde, en zijn zij 'aan de zonde gestorven'. Dat, waarin de zondaar bestond, wat hem kenmerkte, zijn gewoonten, zijn gedachten, dat alles heeft een einde genomen voor God in de dood van Christus. God heeft ons gered, door ons van deze dingen te reinigen. Zonder deze reiniging kan men niet met Hem in betrekking komen en dat heeft God gedaan voor ons, door ons om zo te zeggen, te dompelen in de dood van Christus. Ditzelfde woord 'de wassing' wordt in Efeziërs 5:26 gebruikt voor de reiniging van de Gemeente, die Christus heeft liefgehad, door Zichzelf voor haar over te geven, opdat Hij haar heiligde, haar reinigend door de wassing met het water door het Woord. Het bad van de reiniging heeft eens voor altijd plaats gevonden en zal nooit hernieuwd worden; 'Wie gebaad is, heeft alleen nodig zich de voeten te laten wassen (wat de dagelijkse reiniging betreft), maar is geheel rein' (Joh. 13:10).

Het wassen, waarover wij spreken, heeft als tegenbeeld het water of het bad van het koperen wasvat. Er is een verschil tussen het koperen wasvat en het water, dat het bevat. Het koper spreekt van de bekwaamheid van Christus om zich met de zonde bezig te houden; het zij om die te vernoemen door het

offer, zoals op het koperen altaar; het zij om die weg te doen in de dood, als in het bad van het koperen wasvat. In dit laatste geval, wordt de mens voor God geplaatst, door de dood van Christus, in een toestand van reinheid, die overeenkomt met de heiligheid van Zijn natuur.

Het koperen wasvat was gemaakt van de spiegels van de vrouwen; die dienstdeden aan de ingang van de tent van de ontmoeting (Ex. 38:8). Hierdoor erkenden deze vrouwen in beeld, hun zonde en de bekwaamheid van Christus om er alleen de verantwoordelijkheid voor te dragen. Zij ontteden zich van wat gediend had voor hun ijdelheid. (Het goud van hun versierselen was gebruikt om het gouden kalf te maken, ex. 32:2-3) Nu waren ze verootmoedigd en konden voortaan niet meer zichzelf behagen als ze hun natuurlijke aangezichten beschouwden.

Zij hadden voor hun ogen een voorwerp, samengesteld uit al die spiegels, tot één gesmolten en alleen in staat ze verenigd te dragen. Zo erkennen alle gelovigen dat, hun leven van ijdelheid in begeerten gedragen is door Hem, die er alleen de verantwoordelijkheid van heeft gedragen maar tegelijkertijd vinden zij in Hem het water van hun reiniging gevloeid uit de zijde van een gestorven Christus. Deze wassing vond plaats, zoals gezegd, eens en voor altijd door het Woord, dat ons de dood van Christus voorstelt, als een einde makende aan onze toestand van zondige bezoedelde mensen.

Maar voor de wandel en voor alle priesterlijke dienst, is er behoefte, behalve de reiniging aan het begin, aan een dagelijkse reiniging. Dat is wat de voetwassing voorstelt, waarover onze tekst niet spreekt, omdat het hier alleen om het heil gaat.

De wedergeboorte is de overgang van onze oude toestand naar een nieuwe toestand, van ons leven in het vlees naar een opstandingsleven; van de toestand van de gestorven Christus, naar de toestand van de opgestane Christus; van de oude schepping naar de nieuwe schepping. De wedergeboorte is niet een nieuwe natuur meegedeeld (dat zullen we zien in de 'vernieuwing van de Geest') zoals dat plaats heeft in de nieuwe geboorte, waar men geboren wordt uit water en Geest. De wedergeboorte is een plaats van zegen waarin we nu gebracht zijn door de goddelijke kracht in Christus

en waarin we openlijk gevestigd zullen worden, als de Heer in heerlijkheid zal komen. Deze plaats nemen wij nu in door het geloof.

Wij zijn 'verlost uit de macht van de duisternis en overgebracht in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde' (Kol. 1:13). Daarin bestaat de wedergeboorte, maar zij zal pas haar volle openbaring hebben in de heerlijkheid. Daarom zegt de Heer tegen zijn discipelen: 'In de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal zitten op [de] troon van Zijn heerlijkheid, u ook op twaalf tronen zult zitten om de twaalf stammen van Israël te oordelen' (Mat. 19:28). Door het bad van de wedergeboorte zijn wij gered (1 Petr. 3:21). Men kan bekeerd of levend gemaakt zijn al Cornelius voordat men gered is: d.w.z. gebracht tot de christelijke toestand, zoals die ons in het Nieuwe Testament geopenbaard is.

Het bad is dus het bad van de wedergeboorte, het heeft betrekking op mijn oude leven, dat zijn einde gevonden heeft in de dood van Christus.

2. De vernieuwing van de Heilige Geest

Dit heeft betrekking op mijn nieuwe leven. De gelovige is vernieuwd, verkrijgt dit nieuwe leven door de Heilige Geest. Deze goddelijke macht werkt in hem nieuwe gedachten, gewoonten en wensen in tegenstelling met al wat tot de oude mens behoort; tot de mens in het vlees, tot de zondige en verloren mens.

'...die Hij rijkelijk over ons heeft uitgestort door Jezus Christus, onze Heiland' (vs.6). Deze zin is een korte tussenzin. De woorden die volgen: 'opdat wij, door zijn genade gerechtvaardigd' hebben betrekking op onze God, onze Heiland van vers 4 en niet op Jezus Christus onze Heiland.

De Heilige Geest heeft zich niet beperkt om ons een nieuw leven mee te delen, want God heeft het rijkelijk over ons uitgestort en Jezus Christus onze Heiland, is Degene van wie wij het rechtstreeks krijgen. Hij is het die 'de belofte van de Heilige Geest heeft ontvangen van de Vader, Hij heeft dit uitgestort wat u én ziet én hoort' (Hand 2:33). Hij is rijkelijk uitgestort, zonder

te rekenen, want 'God geeft de Geest niet met mate' (Joh. 3:34) en wij hebben nu 'het leven in overvloed' (Joh. 10:10).

'Opdat wij, door Zijn genade gerechtvaardigd erfgenamen zouden worden overeenkomstig de hoop van het eeuwig leven' (Tit. 3:7) Opdat heeft tegelijkertijd betrekking op 'wassing' en op 'vernieuwing' en is er het gevolg van. Door deze beide dingen: de reiniging en de gave van de Heilige Geest worden wij erfgenamen naar de hoop van het eeuwig leven. Gerechtvaardigd door de genade van God Heiland (niet door werken der gerechtigheid) en het eeuwige leven bezittende, door het heil, dat Hij ons heeft gegeven door de wassing en de vernieuwing, zijn wij erfgenamen naar de hoop van dit eeuwige leven, waarvan Paulus heeft gesproken in hoofdstuk 1:2.

Men moet in Christus gestorven zijn om deel te hebben aan het koninkrijk van de God Heiland en daarmee stemt overeen het bad van de wedergeboorte; maar men moet de kracht van een nieuw leven ontvangen hebben om erfgenaam te worden naar de hoop van dit eeuwige leven en daarmee stemt overeen de vernieuwing van de Heilige Geest. Het bad van de dood in Christus scheidt ons geheel van onze oude positie, de opstanding met Christus en het nieuwe leven, dat wij in Hem bezitten, voert ons in een nieuwe positie als erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus.

In vers 5-7 hebben we de 7 karaktertrekken van het heil, terwijl we in vers 1 en 2 de 7 kenmerkende trekken hebben van de kinderen Gods en in vers 3 de 7 trekken waardoor de wereld wordt gekenmerkt.

De 7 karaktertrekken van het heil zijn dus:

1. Onze werken van de gerechtigheid zijn uitgesloten;
2. Het hangt af van de barmhartigheid van God onze Heiland;
3. Het heeft plaats door de wassing van de wedergeboorte;
4. Door de vernieuwing van de Heilige Geest;
5. Deze Geest is rijkelijk over ons uitgestort;

6. Wij zijn gerechtvaardigd door de genade van God onze Heiland;
7. Wij zijn erfgenamen geworden van het eeuwige leven.

In deze brief, om alleen maar over deze brief te schrijven, is het cijfer 7, het cijfer van de volledige dingen, waaraan men onmogelijk iets kan toevoegen.

Vers 8-11

Het woord is betrouwbaar

‘Het woord is betrouwbaar, en ik wil dat je op deze dingen aandringt, opdat zij die God geloven, ervoor zorgen zich toe te leggen op goede werken. Deze dingen zijn goed en nuttig voor de mensen’ (vs. 8).

Het Woord is betrouwbaar, d.w.z. het Woord van de barmhartigheid van God, die redt en rechtvaardigt en dan aan het die geloofd hebben, het eeuwige leven geeft als erfenis, het genot van zijn volle resultaten in de heerlijkheid.

Het Woord van de wet is vast geweest, het heeft altijd tot gevolg een rechtvaardige vergelding (Hebr. 2:2); het woord van de genade is betrouwbaar. Als deze uitdrukking gebruikt wordt, is er altijd sprake van genade, en ‘de betrouwbare woorden’ komen veel voor in de brieven van Timotheüs en Titus.

1 Timotheüs 1:15 zegt: ‘Het woord is betrouwbaar en alle aanneming waard’ dat Christus in deze wereld gekomen is om zondaars te redden.

1 Timotheüs 3:1 zegt: ‘Het woord is betrouwbaar: als iemand streeft naar [het] opzienschap, begeert hij een goed werk.’ Naar dit ambt te streven, is zelf wensen onberispelijk te zijn (vs. 2) om anderen in dezelfde weg te kunnen leiden, tot heerlijkheid van God, een functie die zeker niet onverschillig is, maar een hoge waarde heeft, omdat het gaat om het gehele praktische getuigenis van het huis van God. Dit werk wordt dan ook een ‘liefelijk werk’ genoemd.

In 1 Timotheüs 4:8 zegt Paulus: ‘...maar de godsvrucht is nuttig tot alle dingen, daar zij [de] belofte heeft van het tegenwoordige en van het toekomstige leven.’ En hij voegt hieraan toe: ‘Het woord is betrouwbaar en alle aanneming waard’. Zo legt Hij de nadruk als in 1 Timotheüs 1:15 op de zekerheid van het woord, dat tot de godsvrucht leidt, naar het goddelijke onderwijs. De apostel voegt eraan toe, dat hij hiertoe arbeidde en streed. Om de godsvrucht aan anderen te leren, moet men zelf een voorbeeld van godsvrucht zijn, terwijl men op de levende God hoopt, die de onderhouder is van alle mensen, inzonderheid van de gelovigen.

In 2 Timotheüs 2:10-12 vinden wij een ‘betrouwbaar woord’ dat geheel het verlossingswerk omvat: ‘de behoudenis die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid...als wij met Hem gestorven zijn, zullen wij ook met Hem leven; als wij verdragen, zullen wij ook met Hem regeren’. Is dat niet een volledig programma van zekerheid?

Hier in Titus 3:8 heeft het betrouwbaar woord, veel betrekking op dat van 2 Timotheüs 2:11, want het gaat over het heil, over het werk waardoor het ons wordt verkregen, over de gave van de Geest, over het leven en over de eeuwige erfenis. Dat is ook een volledig programma.

‘...en ik wil dat je op deze dingen aandringt’. Het onderwijs van Titus moest in het bijzonder de nadruk leggen en onophoudelijk terugkomen op de dingen die zelfs de grondslag vormen van het heil. In Titus 2:15 moest hij deze door de genade aangeleerde dingen verkondigen, die het heil aanbrengt.

Deze dingen hadden betrekking op het hele praktische leven van de Christen. Titus moest dit onderwijs voorleven. Ongeveer hetzelfde vinden we hier: Titus moest op deze dingen aandringen die de grondslag vormden van het heil, dat zijn oorsprong heeft in de liefde van God en in zijn barmhartigheid in Christus, zowel als op het werk, dat hij volbracht heeft in de harten van de gelovigen.

Het gevolg van dit onderwijs was, dat zij die God geloven ervoor zorgen, zicht toe te leggen op goede werken, een praktisch resultaat van de eerste orde, het allergrootste belang, waarop we niet genoeg kunnen aandringen, als we in deze korte brief, de praktische vruchten beschouwen van de

gezonde leer en het goede onderwijs in het huis van God. Trouwens, zo zou het christendom altijd moeten zijn. Wij zijn niet opnieuw geschapen door genade gerechtvaardigd, erfgenamen naar de hoop van het eeuwige leven, om deze voorrechten alleen maar te genieten. Maar opdat zij een gezegende en machtige invloed zouden uitoefenen op onze wandel en op de geringste bijzonderheden van ons gedrag in deze wereld. De kennis van deze dingen zou ons voorop moeten wandelen in goede werken, zowel voor onze broeders als voor de wereld. Hoe groter de kennis van het werk van de genade, hoe schitterender het getuigenis moet zijn en hoe krachtiger de christelijke werkzaamheid. Mochten alle kinderen van God die op de school van de genade gaan, aan deze verplichting beantwoorden.

De kwestie van de goede werken is al in bijzonderheden behandeld. De vele teksten, die ze noemen in het Nieuwe Testament toont aan van hoe groot belang zij zijn (Zie Matt. 5:16; 26:10; Mark. 14:6; Joh. 10:32; Rom. 2:7; 13:3; 2 Kor. 9:8; Ef. 2:10; Fil. 1:6; Kol. 1:10; 2 Thess. 2:17; 1 Tim. 2:10; 3:1; 5:10, 25; 2 Tim. 2:21; 3:17; Tit. 1:16; 2:7, 14; 3:1, 8, 14; Hebr. 10:24; 13:21).

Een christelijk leven zonder goede werken is een nutteloos leven voor Christus. Want een ontwaken voor de christenen, die niet hebben begrepen dat hij die leeft uit het leven van Christus, niet meer voor zichzelf kan leven. (2 Kor. 5:15) Als zij zullen ontdekken wat een onbetekenende rol hun Heer en Heiland in de werkzaamheid voor Hem in hun leven hebben gespeeld.

'Deze dingen zijn goed en nuttig voor de mensen' (vs. 8). Zij zijn goed in de ogen van Christus en in de ogen van de getrouwen, maar nog meer, zij zijn nuttig voor de mensen. Het werk van Christus is nuttig voor de mensen, omdat zijn genade verschenen is aan alle mensen, zowel als de liefde van God voor hen (2:11; 3:4); maar nu moeten wij dit werk van de genade door ons gedrag voortzetten te midden van de mensen, om hen er de waarde van te tonen. Evangelisatiewerk in deze wereld, het verkondigen van de liefde van God voor zondaars heeft een onbeperkt belang, maar het gedrag van de christenen is dikwijls een machtiger evangelisatie dan de woorden, die ze zouden kunnen uitspreken (Zie 1 Thess. 1:8) Dat moest Titus najagen, maar hij moest ook dingen vermijden.

'Maar vermijd dwaze twistvragen, geslachtsregisters, ruzie en twisten over de wet; want zij zijn nutteloos en inhoudsloos' (vs. 9).

Zoals de eerste dingen nuttig waren, zo zijn deze dingen nutteloos. De geslachtsberekeningen hebben betrekking op Joods-Platonische wijsbegeerte (Zie noot bij Titus 1:14), waar zij onderscheiden worden van 'eindelozes geslachtsregisters' terwijl zij hier ermee verbonden zijn. Deze 'geslachtsregisters' hebben geen betrekking op Oudtestamentische geslachtsregisters, zoals men zou willen denken, maar zijn een vermenging van het christendom met Joods spiritisme en Joodse filosofische beschouwingen, later overgenomen door het heidendom bij zijn achteruitgang. Joodse fabels, in 1 Timotheüs 4:7 'ongoddelijke oude vrouwenfabels' zijn het voortbrengsel van de oosterse verbeelding, die uitgeoefend wordt op de Schriften en die onder voorwendsel van de waarheid te versieren, haar ontsiert en zelfs vernietigt. Petrus noemt ze 'vernuftig verzonnen fabels' (2 Petr. 1:16).

De geslachtsrekeningen hadden reeds vroeg het christendom overwoekerd (1 Tim. 1:4). Hiertoe behoorden ook de 'dwaze en ongerijmde twistvragen' (2 Tim. 2:23) opgeworpen door mensen naar hun eigen wil, die niet dulden door anderen te worden tegengesproken. Deze verwekken twist.

Twistvragen over de wet zijn die nietigheden, een spel van rabbijns verstand, die de wet behandelen als stof om over te twisten, in plaats van ze op het geweten toe te passen. Deze twistvragen zijn nutteloos en doelloos; het resultaat voor de zielen is nihil, want alle waarheid, die de mensen niet brengt tot de kennis van God en tot een leven van heiligheid, is waardeloos. Dat is alleen maar inhoudsloos gepraat. (1 Tim. 1:6)

'Verwerp een sektarisch mens na [de] eerste en de tweede vermaning, daar je weet dat zo iemand afgeweken is en zondigt, terwijl hij door zichzelf veroordeeld is' (vs. 10).

Alle voorafgaande dingen moest Titus vermijden, zonder er een noodzaak van uitsluiting in te zien, hoe afkeurenswaardig zo ook waren en voor het minst nutteloos en doelloos. Het was voldoende zich afgezonderd te houden van

de 'dwaze vragen' en er zich vreemd voor te houden, om deze ongezonde stroming te zien afnemen, die probeerde binnen te dringen bij de gelovigen.

Er waren evenwel gevallen, dat Titus, aan wie Paulus gezag gegeven had om het functioneren van de gemeente in goede orde te brengen, dit gezag moest gebruiken om de sekten te verhinderen.

De dingen genoemd in vers 9 *'twist over de wet'* enz. konden aanleiding zijn tot verdeeldheid zonder dat de eenheid van het lichaam van Christus erdoor werd aangetast (1 Kor. 1:10, 11:18).

De sekten scheidde de broeders van de gemeente zelf en de man, die ze bracht moest behandeld worden zonder hem te sparen. Hij probeerde de broeders om zichzelf te vergaderen, zichzelf aanstellend als middelpunt van de gemeente. Zo verloochent hij praktisch de eenheid van het lichaam van Christus en het enig middelpunt van deze eenheid, dat is Jezus zelf. De leer van zo'n man behoefde helemaal niet anti Schriftuurlijke leer te zijn, waaraan men de naam ketterijen geeft. Het was voldoende een waarheid uit haar verband te halen en die een overdreven waarde toe te kennen in het geheel van de Schriftuurlijke leer en de christenen rondom dat beginsel te vergaderen, of het nu waar of vals was, en zo rondom de man, die deze leer had verkondigd heen een sekte te stichten, die zich afzonderde van de gemeente van Christus. Hij, die deze plaats inneemt, en die daardoor het hoofd van een partij werd, of een 'kerk' van hemzelf stichtte, moest verworpen worden, zonder hem te sparen, want hij heeft de eenheid verbroken en heeft Christus gesmaad, het Hoofd van het lichaam. Maar hij mocht pas verworpen worden na een voorafgaande vermaning, die tot doel had hem van de verkeerde weg af te brengen en een scheuring in de gemeente te voorkomen. De vermaning moest niet overijld gedaan worden. De eerste moest gevolgd worden door een tweede. Ze moesten we onderscheiden worden van elkaar en ernstig zijn. Titus wist, als hij met gezag handelde, maar met mate, dat zo'n mens verkeerd is; zijn ziel was afgekeerd van het goede naar het kwade en als hij geen berouw had bij de eerste vermaning, was het omdat hij zondigde willens en wetens, want de zonde, de eigen wil is de veroordeling van de mens door zichzelf.

Ieder woord in de Heilige Schrift is belangrijk, na zoveel bewijzen hiervan in het voorafgaande, hebben wij een laatste voorbeeld daarvan in de enkele verzen, die deze brief beëindigen.

Vers 12-15

Het slot

Ten eerste zien wij dat het werk van Titus op Kreta, in tegenstelling met de beweringen van de theologen, geen blijvend karakter had. Als zijn opdracht vervuld was en Artemas en Tychicus bij hem zouden zijn gekomen, moest Titus proberen om bij Paulus te komen in Nikópolis, waar Paulus besloten had om te overwinteren. Misschien wordt op deze reis gezinspeeld in 2 Timotheüs 4:10, maar in dat geval in afwezigheid van Paulus, die opnieuw gevangen te Rome was en wist dat zijn tijd van afscheid aangebroken was.

Wat Tychicus betreft, hij wordt altijd voorgesteld als de gezant door Paulus, om de gemeente in te lichten over zijn eigen omstandigheden en de apostel bericht te brengen over de toestand van de gemeente.

Zenas, de wetgeleerde (waarschijnlijk eerder een rechtsgeleerde dan een geleerde in de wet van Mozes), en Apollos worden aangeduid als op het punt staande Kreta te bezoeken. Titus moest zich niet beperken tot zijn speciale dienst, maar voor hen zorgen opdat hun niets zou ontbreken. Paulus toont hier een bijzondere zorg voor hen, die niet bijzonder met hem in het werk verbonden waren. Maar als Titus deze ijver moest betonen aan de vreemde broeders, die niet behoorden tot de omgeving van Paulus, zo moesten de *'onzen'* ook, d.w.z. alle heiligen in Kreta, leren - en met dat voorbeeld voor ogen moest hun dat gemakkelijk vallen (zie 2:6-7) - om de eersten te zijn in goede werken om te voorzien in de noodzakelijke behoeften.

Deze *'noodzakelijke behoeften'* waren niet alleen de noden van de armen, maar ook de noden van de trouwe dienaars van Christus, waarvan elders gezegd wordt dat zij *'vreemdelingen'* waren en dat zij *'voor de Naam waren*

uitgegaan' (3 Joh :7). Deze goede werken moesten alle getrouwen doen om niet onvruchtbaar te zijn.

In vers 15 is Paulus nog omringt op dat ogenblik, door broeders die zijn gewoon gevolg vormden, terwijl in 2 Timotheüs allen hem hadden verlaten, behalve Lukas zijn trouwe metgezel en dienaar (2 Tim. 1:15; 4:10). Paulus zelf groet allen, die ons liefhebben, in dat gemeenschappelijk geloof, dat christenen onder elkaar verbindt, zowel met God als met Christus. Zijn laatste wens, die voortdurend de onze zou moeten zijn, is: 'de genade zij met alle heiligen'.